

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo odbrane-obrane

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство одбране-обране

БИЛТЕН ВІЛТЕН

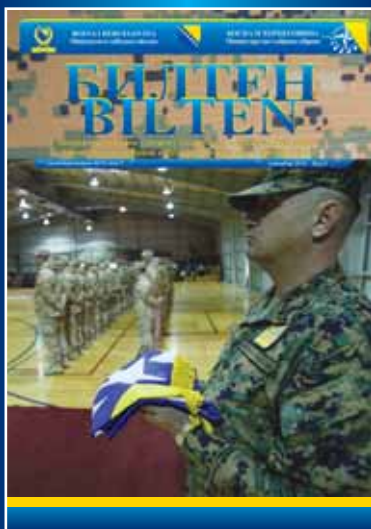
Ministarstva odbrane - obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine
Министарства одбране и Оружаних снага Босне и Херцеговине

novembar/studenii 2010. broj 5

носембар 2010. брoј 5

Dan Oružanih snaga BiH.....	2
Misija ISAF u Afganistanu.....	4
Intervju: zapovjednik NATO stožera u Sarajevu brigadni general David Enyeart.....	8
Iskustva pripadnika Oružanih snaga BiH iz misija.....	10
Tranzicija vojnog personala.....	15
Aktivnosti – od svibnja do studenog 2010. godine.....	16
Iz postrojbi Oružanih snaga BiH.....	20

Bilten Ministarstva obrane BiH i Oružanih snaga BiH

broj: 5
studen 2010. godine

nakladnik: Ured za odnose s javnošću
Ministarstva obrane BiH
urednik: Uma Sinanović
surađuju: Amela Mostarlić, Ahmed Čuprija, Antonija Perak
lektor: Miodrag Filimonović

Tehničku pripravu i tiskanje financirao NATO stožer u Sarajevu

Ured za odnose s javnošću
Ministarstva obrane BiH

adresa: Hamdije Kreševljakovića 98 –
71000 Sarajevo
e-mail: info@mod.gov.ba
kontakt: telefon 033/286-680,
fax 033/286-685
web: www.mod.gov.ba

1. prosinac -

Godina 2010. je za OS BiH godina racionalizacije i smanjenja brojnog stanja OS BiH, ali to nije umanjilo spremnost i sposobnost OS BiH da izvršavaju svoje zadaće shodno zakonskim rješenjima. U odnosu na prethodno razdoblje priprema, organizacija i realizacija postavljenih zadaća je mnogo složenija po svom obimu i zahtjevima te angažiranju ljudskih i materijalnih resursa, ali iste OS BiH izvršavaju sa visokim stupnjem uspjeha.

Ovakav uspjeh OS BiH značajno pripisuju obuci koja je fundamentalna za izvršavanje zadaća. Značajno je istaknuti primjenu Programa koncepta operativnih sposobnosti koji je alat NATO i kojem su OS BiH službeno pristupile deklariranjem postrojbi u "Pool of Forces" čime se žele unaprijediti kapaciteti i dostići zadovoljavajuća razina interoperabilnosti što postrojbama OS BiH omogućava veće sudjelovanje u NATO vođenim operacijama. Izvođenje velikog broja vježbi različitog karaktera i razine za zapovjedništva i postrojbe OS BiH te njihovo provođenje sa drugim institucijama i agencijama samo upotpunjava sliku da su OS BiH dostigle zadovoljavajuću razinu obučenosti.

Menadžment ljudskih resursa značajno je uložio napore da svi segmenti ovako značajnog polja za OS BiH budu zastupljeni. Tijekom 2010. godine na 425 aktivnosti iz oblasti edukacije u BiH i van nje je bilo 2747 osoba. Shodno potrebi znavljanja kadra djelatna

vojna služba prestala je za 1322 vojnika starija od 35 godina starosti. U cilju održavanja operativnih sposobnosti zapovjedništava i postrojbi natječajem će u ovoj godini biti primljeni kandidati na 600 upražnjenih vojničkih ustrojbenih mjesta. U tijeku je proces prijema kandidata, a u nastavku procesa, poslije završenih pregleda, bit će nastavljeno njihovo obučavanje. Prekategorizacija te školovanja pripadnika OS BiH na vojnim akademijama, zapovjedno-stožernom i generalstožernom usavršavanju značajniji su aspekti za budućnost kadrovanja u OS BiH.

Međunarodna suradnja implementirana je kroz veliki broj programa na različitim poljima. Reprezentativno je, ipak, sudjelovanje Pješačke postrojbe OS BiH u misiju ISAF pod vodstvom NATO koja je upućena u sastav danskog kontingenta sa zadaćama osiguranja lokacija. Osim ove postrojbe u Afganistanu se nalazi još deset časnika u sastavu njemačkog i danskog kontingenta. Pet mirovnih promatrača se nalazi u misiji UN u Kongu.

Dan Oružanih snaga BiH

Na strateškoj razini, održavanje konferencije Američko-Jadranske povelje u BiH u organizaciji OS BiH jasno ukazuje koliko iste imaju povjerenja kod partnera. Nazočnost najviših zvaničnika NATO samo potvrđuje činjenicu koliko je cijenjeno partnerstvo saveznika naročito na polju regionalne sigurnosne suradnje.

U BiH OS BiH su pružale pomoć civilnim strukturama na više različitih polja. Značajno je istaći pomoć pri reagiranju na prirodne i druge nesreće (općine Bileća, Derventa i Čelinac, Bijeljina, Livno i Tomislavgrad) te medicinske evakuacije u BiH i inozemstvu.

Kako bi građani BiH bili sigurni, shodno razmještanju zapovjedništava i postrojbi OS BiH, ulažu se napor da se neperspektivno naoružanje i streljivo kao i postojeći viškovi unište. Uništenje 8.137 tona streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava te 30.081 komada pušaka distinktivno određuje koliko su OS BiH posvećene izvršenju ove zadaće.

organizacijom natjecanja unutar BiH tako i na međunarodnom planu. S obzirom da su OS BiH članica CISM-a broj aktivnosti na ovom polju se značajno povećao što smatramo kao još jedan značajan korak u međunarodnoj suradnji.

Ova godina rezultirala je i sudjelovanjem OS BiH u mnogobrojnim projektima popravke i sanacije makadamskih puteva (u šest općina), popravci škola i dr.

Nažalost, BiH je još uvijek zagađena sa velikim brojem mina. Dosadašnja planirana dinamika realizacije deminiranja za 2010.godinu upućuje da će se predviđene površine pod minama, za ovaj period, očistiti.

Logističke operacije su u cjelosti podržavale i sve druge zadaće OS BiH od kojih su razdvajanje imovine koja će i dalje služiti za potrebe OS BiH i imovine koja će se vraćati entitetima kao višak za OS BiH, logistička potpora obuke i opremanje postrojbe za mirovne misije te potpora obuci - neki od najznačajnijih.

Pored zadaća koji su težišno orijentirani na poboljšanje sustava OS BiH uopće i suradnji s drugim međunarodnim subjektima OS BiH su zabilježile i značajne sportske rezultate kako or-

U narednom razdoblju OS BiH će imati izazove koji se mogu determinirati u:

- organizaciji upućivanja pripadnika OS BiH u misije u inozemstvu i povećanju sudjelovanja u misijama potpore miru;
- obuci imenovanih postrojbi za Koncept operativne sposobnosti;
- ispunjavanju preuzetih obveza po pitanju implementacije partnerskih ciljeva;
- intenziviranju obuke i povećanju ukupne spremnosti za pružanje pomoći civilnim strukturama u umanjenju posljedica prirodnih i drugih katastrofa
- pripremi, organizaciji i realizaciji aktivnosti za 51.Svjetsko vojno prvenstvo u skijanju.

Prva rotacija Pješačke postrojbe OS BiH u misiji ISAF

Postrojba Oružanih snaga BiH u misiji u Afganistanu

Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić

"Bosna i Hercegovina želi i može dati adekvatan doprinos zajedničkim naporima za uspostavu i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu, te iz tog razloga smatram neophodnim da i naši pripadnici sudjeluju u misijama. Dosadašnja iskustva potvrđuju učinjeni napredak procesa implementacije reformskog procesa u oblasti obrane, čime se stvaraju bolji preduvjeti i povećava kredibilitet u nastojanjima za pristupanje BiH euroatlantskim institucijama. Da bi BiH postala članicom NATO-a, mora pokazati da je sposobna da dijeli rizike i teškoće operacija potpore miru, ali i drugih mehanizama kolektivne sigurnosti, što je suština NATO-a. Naši pripadnici koji su do sada bili u misijama, Oružane snage BiH i Bosnu i Hercegovinu predstavili su na najbolji mogući način, a svojom spremnošću i educiranosti dokazali da se mogu nositi i sa najvećim izazovima u izuzetno teškim uvjetima. Rezultat je to zajedničkog napora i rada svih onih koji su uključeni u proces napretka obrambene reforme, kao i ostvarene želje da od zemlje kojoj je bila potrebna vojna pomoć dođe u poziciju da drugima pruža sigurnosne uvjete."

Zamjenik ministra obrane BiH za politiku i planove Živko Marjanac

"Osim što, kao višegodišnji primatelj međunarodne pomoći, Bosna i Hercegovina sada ima moralnu obvezu da bude spremna da aktivno sudjeluje u operacijama potpore miru na drugim mjestima u svijetu, želio bih istaći i praktične dimenzije sudjelovanja. Sudjelovanjem u operacijama potpore miru pripadnici Oružanih snaga BiH stječu stvarno iskustvo koje čak ni najkvalitetnija

obuka ne može u potpunosti zamijeniti. Ovo pripadnike Oružanih snaga BiH koji su sudjelovali u operacijama potpore miru čini nemjerljivo spremnijim za uspješno obavljanje zadaća u budućnosti. U najširem smislu, Bosna i Hercegovina je okrenuta integracijama koje joj mogu garantirati sigurnost, stabilnost i prosperitet. U svijetu u kojem živimo, ove vrijednosti ne dolaze besplatno, a nijedna zemlja, pa ni Bosna i Hercegovina, ne mogu birati valutu u kojoj će ove vrijednosti platiti. Igranjem aktivne uloge i preuzimanjem odgovornosti na međunarodnoj sceni, sebe činimo kredibilnim partnerom kolektivne i kooperativne sigurnosti. Alternativa, u kojoj bi BiH pokušala biti otok, cjelina sama sebi dovoljna, bi bila i skuplja i dokazano neuspješna na duge staze".

Pješačka postrojba Oružanih snaga BiH 21.10.2010. godine stigla je u Afganistan, gdje je počela s izvršenjem zadaća u misiji ISAF. Dolasku je prethodio četverodnevni boravak u Danskoj, gdje su bile provedene završne planske aktivnosti za izvršenje ove misije.

Pripadnici postrojbe Oružanih snaga BiH će vršiti unutrašnje osiguranje dvije NATO baze u provinciji Helmand koja se nalazi na jugozapadu Afganistana. Inače, u misiji ISAF Pješačka postrojba OS BiH, koja broji 45 pripadnika, djeluje u sastavu danskog kontigenta s mandatom u trajanju od šest mjeseci. Odlazak u misiju je dragovoljan.

Podsjetimo ovom prigodom na samo neke od aktivnosti poduzetih u ranijem razdoblju, a koje se odnose na slanje Pješačke postrojbe OS BiH u ISAF. Naime, Ministarstvo obrane BiH 18.03.2010. godine dostavilo je Predsjedništvu BiH Informaciju o mogućnosti angažiranja postrojbi Oružanih snaga BiH u misiju Snage međunarodne sigurnosne pomoći u Afganistanu. Ministarstvo obrane BiH je predložilo da Predsjedništvo BiH donese zaključak kojim će dati suglasnost na ovu informaciju, te da Ministarstvo obrane BiH dobije mandat i obvezu voditi pregovore i realizira pripreme za upućivanje. Na 44. sjednici održanoj 14.04.2010. godine, Predsjedništvo BiH je i dalo suglasnost za angažiranje Pješačke postrojbe za osiguranje u misiji ISAF u Afganistanu, u sastavu Danskog kontigenta u Regionalnom zapovjedništvu Jug. Zadužilo je MO BiH da okonča razgovore sa Oružanim snagama Kraljevine Danske i strukturama NATO saveza u svezi sudjelovanja postrojbe OS BiH ovoj misiji. Sukladno zaključku Predsjedništva BiH, ministar obrane BiH je 15.04.2010. godine uputio pismo namjere Vrhovnom zapovjedništvu savezničkih snaga za Europu (SHAPE) o spremnosti BiH da sudjeluje sa postrojbom za osiguranje u misiji ISAF u Afganistanu. Zapovjednik Vrhovnog zapovjedništva savezničkih snaga za Europu (SACEUR), admiral James G. Stavridis uputio je pismo Ministarstvu obrane BiH 18.06.2010. godine, u kojem se zahvaljuje na planu BiH da poveća broj snaga u Afganistanu, te dao punu potporu BiH na daljem putu ka prijemu u punopravno članstvo u NATO savezu.

Ministarstvo obrane BiH je sukladno članku 4. Zakona o sudjelovanju pripadnika OS BiH, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenih u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu, pribavilo elemente od nadležnih organa za ocjenu opravdanosti sudjelovanja postrojbe OS BiH u misiji ISAF u Afganistanu.

Operativno Zapovjedništvo OS Kraljevine Danske uputilo je ekspertni tim u BiH, koji je boravio od 29.06. do 01.07.2010. godine s ciljem priprema, obuke i rješavanja administrativnih pitanja za upućivanje postrojbe OS BiH u sastav danskog kontingenta. Predsjedništvo BiH je na svojoj 48. sjednici, održanoj 27.07.2010. godine, na prijedlog Vijeća ministara BiH, donijelo Odluku o upućivanju 45 pripadnika Oružanih snaga BiH u misiju ISAF. Predsjedništvo je Odluku uputilo Parlamentarnoj skupštini BiH, Zastupničkom domu, radi potvrđivanja, a Zastupnički dom je na 82. sjednici 28.07.2010. godine i potvrdio Odluku.

U našoj zemlji od 19.08. do 2010/2/9. godine boravio je ekspertni tim OS Kraljevine Danske sa ciljem obuke i certifikacije postrojbe OS BiH za sudjelovanje u misiji ISAF. Izvođenjem Evoluacijske vježbe pod nazivom "HOT SUMMER", te nakon opsežnih priprema, 01. 09. 2010. godine izvršeno je završno certificiranje postrojbe privremenog sastava (70 pripadnika) OS BiH za odlazak u misiju ISAF.

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na sjednici održanoj 01.09. 2010. godine potvrdio je Odluku o upućivanju pripadnika Oružanih snaga BiH u misiju ISAF u Afganistanu.

U vojnoj bazi Dubrave kod Tuzle 15. 10. 2010. godine održan je svečani ispraćaj Prve rotacije Pješake postrojbe Oružanih snaga BiH u Afganistan.

Osposobljenost, visoka motiviranost i discipliniranost pripadnika OS BiH

Izvođenjem Evoluacijske vježbe pod nazivom "HOT SUMMER", te nakon opsežnih priprema, 01. 09. 2010. godine izvršeno je završno certificiranje postrojbe privremenog sastava (70 pripadnika) OS BiH za odlazak u misiju ISAF. Certifikaciju je izvršio ekspertni tim Oružanih snaga Kraljevine Danske, u čijem sastavu je Odlukom Predsjedništva BiH planirano upućivanje postrojbe OS BiH u misiju.

Ekspertni tim Oružanih snaga Kraljevine Danske je tijekom izuzetno dobro osmišljene i realizirane evolucijske vježbe, po scenariju planirane misije, ocijenio da su svi pripadnici i postrojba OS BiH u potpunosti osposobljeni za izvršenje svih zadaća i potrebnih procedura za osiguranje Vojne baze koalicijskih snaga u Afganistanu. Poseban dojam na ekspertni tim, pored stručne i psiho-fizičke osposobljenosti, ostavili su visoka motiviranost i discipliniranost pripadnika postrojbe OS BiH. Naravno, ovako visoke ocjene osposobljenosti plod su svih dosadašnjih planskih aktivnosti koje je 5. pbr. tijekom 2009. i 2010. godine poduzimala u pripremi za misiju ISAF. Motiviranost i osposobljenost za izvršenje misije povezana je sa velikim brojem pripadnika OS BiH, koji su se isključivo dragovoljno prijavili za izvršenje misije. Pored toga, najveća ocjena osposobljenosti je i rezultat napora i aktivnosti koje je poduzimalo MO i OS BiH, kao i Zapovjedništvo 5.pbr OS BiH.

Ovom aktivnošću zaokružene su sve planirane pripreme za upućivanje vojnika OS BiH u misiju ISAF, tako da je postrojba mogla krenuti na izvršenje ove složene misije.

Zamjenica ministra obrane BiH za upravljanje resursima Marina Pendeš

"Upućivanje pripadnika Oružanih snaga BiH u ISAF misiju u Afganistan predstavlja nastavak sudjelovanja naše zemlje u operacijama potpore miru, nakon prosinca 2008. godine, kada je završen angažman u Iraku. Bosna i Hercegovina želi postati članicom NATO-a, a što je utemeljeno zakonskim rješenjima, obvezama i opredijeljenosti ka članstvu u NATO i euroatlantske integracije.

Dodatni snažan argument za uključivanje u ISAF misiju pod vodstvom NATO-a je činjenica da, sudjelujući u operaciji ISAF, pripadnici Oružanih snaga BiH imaju prigodu učiti i usavršavati se rame uz rame s najboljim i najpripremljenijim oružanim snagama svijeta, te tako stjecati iskustva koja će im koristiti po povratku u zemlju, ali i u budućnosti, na zajedničkim aktivnostima u okviru članstva u NATO savezu.

Pripadnici Oružanih snaga BiH su dobro opremljeni i obučeni za kvalitetno obavljanje zadaća u misiji, a prema rezultatima postignutim na obuci, pripremljeni i osposobljeni za sve zahtjeve i izazove s kojima će se susretati u Afganistanu. Aktivnosti kroz koje je prošla postrojba koja je upućena u Afganistan, potvrda su profesionalnog izvršavanja zadaća koje se daju Oružanim snagama BiH. Vjerujem da će naši pripadnici u Afganistanu časno i dostojanstveno predstavljati Bosnu i Hercegovinu i Oružane snage BiH, da će biti sposobni i odgovorni u izvršenju bilo koje zadaće koja se pred njih postavi, te da će biti najbolji promotori Bosne i Hercegovine."

Načelnik Zajedničkog stožera OS BiH general-pukovnik Miladin Milojević

"Sudjelovanje OS BiH u misiji u Afganistanu i sličnim misijama, potvrđuje spremnost OS Bosne i Hercegovine da ravnopravno sudjeluju sa saveznicima i partnerima u izvršavanju vrlo složenih i odgovornih zadaća u misijama kolektivne sigurnosti. Sudjelovanjem u operacijama potpore miru na najbolji način se testira i uvećava razina interoperabilnosti i kompatibilnosti

OS BiH sa oružanim snagama zemalja članica NATO, te stječe veoma značajno iskustvo u pripremi i izvršenju veoma kompleksnih zadaća izvan zemlje.

Gledajući u ne tako davnu prošlost kroz sudjelovanje OS BiH u dosadašnjim misijama uviđa se sljedeće: sve misije su uspješno realizirane; iskustva koja smo stekli kroz dosadašnje misije u mnogočemu će nam pomoći u pripremi narednih misija; uspješnim izvršavanjem dosadašnjih misija stekli smo povjerenje među partnerima što je potvrđeno pozivom za sudjelovanje u misiji ISAF; pojedinci i postrojbe OS BiH su profesionalno i odgovorno realizirale zadaće što nam je potvrđeno u izravnim kontaktima sa snagama u kojima su OS BiH realizirale svoje misije.

Sudjelovanjem pješake postrojbe na zadaćama unutarnjeg osiguranja baze koalicijskih snaga u misiji ISAF u Afganistanu, praktično, na terenu, pokazujemo našu spremnost da održimo kontinuitet sudjelovanja u operacijama kolektivne sigurnosti.

Uz potporu domaćih institucija i inozemnih partnera smatramo da će i ovu misiju OS BiH realizirati uspješno".

Ispraćaj Pješačke postrojbe OS BiH u Afganistan

U vojnoj bazi Dubrave kod Tuzle 15. 10. 2010. godine održan je svečani ispraćaj Prve rotacije Pješačke postrojbe Oružanih snaga BiH u Afganistan.

Uz pripadnike kontingenta i članove njihovih obitelji, svečanom ispraćaju nazočili su najviši predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH, parlamentarni vojni povjerenik Boško Šiljegović, predstavnici NATO stožera, EUFOR-a i OSCE-a u BiH, predstavnici Danskog veleposlanstva u BiH, kao i vojno-diplomatski predstavnici stranih zemalja akreditiranih u BiH.

Pripadnicima postrojbe, gostima i uzvanicima obratili su se zamjenica ministra obrane BiH Marina Pendeš, načelnik Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH general-pukovnik Miladin Milojević, te zapovjednik 5. pješačke brigade brigadni general Senad Mašović. U prigodnom obraćanju zamjenica ministra obrane BiH Marina Pendeš rekla je da su sve aktivnosti kroz koje je prošla ova postrojba potvrda profesionalnog izvršavanja zadaća koje se daju OS BiH, a koje su bazirane na zakonskim rješenjima i obvezama i opredijeljenosti BiH ka članstvu u NATO i euroatlantskim integracijama. Zamjenica ministra Pendeš je posebice naglasila da je "prema rezultatima koje su pripadnici ove postrojbe postigli na obuci, ova postrojba, pripremljena, osposobljena i obučena za sve zahtjeve i izazove s kojima će se susretati u Afganistanu", te da je "ova postrojba pokazala da je profesionalna i da će časno i dosljedno predstavljati OS BiH."

Načelnik Zajedničkog stožera OS BiH general-pukovnik Miladin Milojević izjavio je kako sudjelovanjem u misiji ISAF "Oružane snage BiH i Bosna i Hercegovina kao država, pokazuju spremnost za euroatlantske integrativne procese i daju doprinos kolektivnoj sigurnosti u svijetu". General Milojević je istaknuo da obuka pripadnika OS BiH poslije završetka angažiranja u Iraku nije prekidana, te da se "u ovoj postrojbi nalaze ljudi koji su vojnički, fizički i psihički zdravi i koji su ispunili sve kriterije, prolazeći kompletnu i zahtjevnju obuku za izvršavanje misije."

Zapovjednik 5. pješačke brigade OS BiH brigadni general Senad Mašović kazao je da je u suštini ovo prva borbena postrojba koja ide u misiju.

"Do sada smo imali individualna angažiranja, ali sada upućujemo po prvi put borbenu postrojbu koja ima konkretnu misiju i konkretnu zadaću da se angažira na osiguranju dijela baza koalicijskih snaga u provinciji Helmand, u sastavu danske borbene grupe", rekao je Mašović.

Kako je naglasio general Mašović, "proces obuke odvijao se u više faza, sadržaj obuke je kompatibilan sa obukom pripadnika oružanih snaga zemalja članica NATO, a svi pripadnici postrojbe su osposobljeni za pojedinačne i kolektivne zadaće u okviru misije."

Na koncu, general Mašović je istaknuo očekivanje da će pripadnici ove postrojbe biti istinski veleposlanici Bosne i Hercegovine u cjelini.

Iskustva iz misije u Afganistanu:

Misija - prilika da vojnik naučeno primijeni u realnim ratnim uvjetima

Pukovnik Taib Karaica na dužnosti je načelnika odjela u Upravi za logistiku ZS OS BiH. Bio je u misiji u Afganistanu (ISAF), u zoni odgovornosti Regionalnog Zapovjedništva Sjever u okviru njemačkog kontingenta (kamp Marmal, grad Mazar-e Sharif), od rujna 2009. do ožujka 2010. godine. Obavljao je poslove i zadatke stožernog časnika u CJ -5 (dugoročno planiranje), a usporedio s tim i šef Prvog bosanskohercegovačkog kontingenta (BIHCON -1), te nacionalni predstavnik BiH.

Prema njegovim riječima, angažiranje časnika BiH u misiji ISAF treba promatrati u kontekstu obveze BiH i njenih oružanih snaga da aktivno sudjeluju u operacijama kolektivne sigurnosti i operacijama potpore miru. "Prevashodan cilj misije BIHCON -1 bio je dati svoj stručni doprinos radu RK Sjever na različitim stožernim pozicijama u okviru zapovjedništva koje su bile dodijeljene našim časnicima, te time pokazati da su pripadnici OS BiH osposobljeni za rad u sofisticiranom i multinacionalnom okruženju. Sudeći prema pojedinačnim službenim ocjenama pripadnika BIHCON -1, koje smo dobili od naših pretpostavljenih starijina, mi smo svoje zadatke izvršili izuzetno uspješno i time na najbolji mogući način promovirali svoju državu. Naše rezultate svakako treba staviti u kontekst općih napora BiH da postane dio euroatlantskih integracija i oni nedvojbeno imaju pozitivne refleksije na ova nastojanja", ističe pukovnik Karaica.

Govoreći o motivaciji za odlazak u misiju, kaže da se ona kod naših časnika ne razlikuje od motivacije profesionalnog vojnika iz bilo koje druge države: "Neovisno o tome iz koje zemlje dolaze, motivacijski faktori se

moгу generalno predstaviti kao skup profesionalnih izazova podržan patriotskim i financijskim interesima. Kod profesionalnih izazova prije svega mislim na rad u ratnim uvjetima, realizaciju široke lepeze raznovrsnih zadataka, multinacionalno okruženje, obogaćivanje znanja, umijeća i vještina, stjecanje neprocjenjivog iskustva itd.. Patriotski motiv u našem slučaju jeste nesumnjivo davanje svog direktnog doprinosa naporima države na putu ka NATO-u i EU, dok je financijski motiv relativna kategorija. Naime, mišljenja sam da je, prije svega, profesionalno i privatno iskustvo koje čovjek ponese sa sobom iz misije trajna kategorija i ispred materijalnog faktora".

Iznoseći osobne impresije o boravku u Afganistanu, pukovnik Karaica naglašava kako je misija za profesionalnog vojnika definitivno najbolja prilika da naučeno primijeni u realnim ratnim uvjetima, pri tome upotpunjujući svoje znanje i stječući profesionalno i životno iskustvo. "Starješine iz BiH nemaju niti najmanji razlog da se osjete inferiornim pred časnicima stranih vojski kada je u pitanju osposobljenost. Međutim, ono što smo mogli svi naučiti jeste da pored osposobljenosti ključ uspjeha leži u inicijativi i proaktivnom pristupu u rješavanju problema. Čim više, imao sam priliku da čujem kako potčinjene starijine ozbiljno negoduju kod svog pretpostavljenog zbog njihove nedovoljne iskorištenosti, zbog malog broja dodijeljenih zadataka, da traže čak premještanje na ustrojbeno mjesto gdje će imati više posla. Inače, gotovo fascinantly je bilo funkcioniranje cjelokupne prilično glomazne organizacije multinacionalnog stožera koji je na sve situacije imao adekvatan i najbrži mogući odgovor. Pri tome su

visoka profesionalnost, predanost poslu, inicijativa i fleksibilnost ključne riječi koje ponajbolje opisuju cijeli sustav. S druge strane, ja sam imao sreću pa sam mnogo vremena proveo surađujući s afganistanskim časnicima i tu mnogo naučio o njihovoj kulturi, pristupu rješavanju problema, plemenskim i vjerskim običajima itd. Za stjecanje takvog iskustva bi vrijedilo platiti, a ja sam uz to bio još i plaćen."

Ono što će našem sugovorniku posebno ostati u sjećanju jeste vanredno odsustvo zbog smrti u obitelji: "Samo nakon par sati po saznanju, bio sam u njemačkom transportnom vojnom zrakoplovu koji je letio od Mazar-e Sharifa do Uzbekistana (grad Termez) samo radi jednog putnika - mene. U Uzbekistanu je na pisti čekao drugi njemački MEDEVAC, zrakoplov koji je pored posade imao dva putnika - povrijeđenog njemačkog vojnika i mene. Nevjerojatno je da sam za svega osam sati bio evakuiran iz Mazar-e Sharifa u Köln, što govori o izvanrednoj organiziranosti vojnog sustava."

Upitan da li bi opet išao u neku od misija, te šta bi savjetovao drugima koji su zainteresirani za misije, Karaica kaže: "Iako je misija u Afganistanu izuzetno zahtjevna i naporna, vrlo rado bih se odazvao sljedećem pozivu. Istina, ne ovoga trena, jer je potrebno izvjesno vrijeme da čovjek izbalansira nakupljene stresove, da popuni izgubljeni vremenski prostor zbog razdvojenosti od svojih najdražih, te se povrati u životnu svakodnevicu. Svima onima koji su zainteresirani za misije poručujem da to svakako napraviti, jer od toga mogu imati višestruke koristi, kako sam već to ranije i opisao. Naravno, pri tome moraju biti spremni na sve neželjene situacije i opasnosti koje naša profesija nosi sa sobom."

Ono što posebno želi izdvojiti jeste obilježavanje Dana OS BiH u Afganistanu: "To je nešto što će pamtili svi pripadnici BIHCON -1, ali i sve zvanice koje su bile nazočne na proslavi, od zapovjednika RK Sjever, njegovih zamjenika, načelnika stožera, preko čelnih stožernih časnika, načelnika J-tova, pa do naših dragih stranih radnih kolega iz različitih organizacijskih cjelina u kojima smo bili angažirani. Uspjeli smo da u improviziranim ratnim uvjetima promoviramo kako Oružane snage BiH, tako i državu u cjelini. Otvorenog smo srca prihvatili sve goste, i ova proslava je nešto što se još dugo u kampu Marmal spominjalo kao primjer dobre organizacije, promocije i druženja", ističe Karaica.

Intervju - zapovjednik NATO stožera u Sarajevu brigadni general David Enyeart:

Pripadnici Oružanih snaga BiH na najbolji način će predstaviti svoju zemlju

Generale Enyeart, koliko je, po vašem mišljenju, važno sudjelovanje pripadnika OS BiH u mirovnim misijama izvan zemlje? Možete li nam, također, reći svoje mišljenje o misiji ISAF u Afganistanu i sudjelovanju pripadnika OS BiH u toj misiji?

Sudjelovanje bosanskohercegovačkih postrojbi u operacijama potpore miru je vrlo važno iz dva razloga: Prvo, sudjelovanje snaga jedne države u operaciji suprostavljanja međunarodno prepoznatoj sigurnosnoj prijetnji među najboljim je načinima da se pokaže i volja i sposobnost da se doprinese međunarodnoj sigurnosti. Sposobnost da se to uradi jeste jedna od stvari koje NATO očekuje od budućih članica. U osnovi, saveznici će očekivati od institucija Bosne i Hercegovine da budu u stanju razmjestiti snage kao kredibilan i kompatibilan doprinos međunarodnoj sigurnosti. Drugo, kad vojnici i vojne organizacije iz nekoliko različitih zemlja surađuju u jednom dužem razdoblju u zahtjevnom okruženju, steknu

dragocjena iskustava koja mogu koristiti da unaprijede svoje buduće operacije i oružane snage u cjelini. Često čujem od predstavnika saveznika kako je sudjelovanje u operacijama koje predvodi NATO doprinijelo većem profesionalizmu unutar njihovih vojnih struktura.

NATO pozdravlja odluku BiH da pošalje svoje vojnike u ISAF u 2009.g. i cijeni što je BiH to svoje opredjeljenje proširila u 2010. godini. Siguran sam da će razmješteni

pripadnici OS BiH doprinijeti ukupnoj misiji ISAF-a i na najbolji način predstaviti svoju zemlju.

Obuka pripadnika OS BiH koju provodi EUFOR u koordinaciji sa NSSa započela je ovog mjeseca u Travniku. Kakav je Vaš komentar na ovo i hoće li biti još slične obuke?

Sa novim proširenim mandatom, koji sada obuhvaća obuku i mentorstvo OS BiH, EUFOR je uveo mobilne timove za obuku u opća nastojanja na izgradnji vojnih sposobnosti na taktičkoj razini. Ovaj pristup za cilj ima unaprijediti sposobnost instruktora OSBiH obučavati svoje vojnike sukladno NATO standardima. Mi to nazivamo "obukom obučavatelja". Ova nova zadaća EUFOR-a nadopunjuje jedan od glavnih zadaća mog stožera, a to je razvoj obrambenih sposobnosti BiH. Mislim da ova obuka jasno pokazuje praktičnu sinergiju napora EUFOR-a, NATO-a i OS BiH, a suradnju ćemo nastaviti i u budućnosti.

Suradnja MO i OS BiH i NATO stožera u Sarajevu

Bosna i Hercegovina ima svijetlu budućnost u NATO-u

Organizacije međunarodne zajednice koje su aktivno sudjelovale u procesu reforme obrane u Bosni i Hercegovini složile su se 2004. godine da će u narednim godinama NATO preuzeti odgovornost za potporu procesu reforme obrane u BiH.

Zemlje članice NATO-a formalno su preuzele ovu odgovornost na summitu NATO-a u Istanbulu, 2004. godine, kada je donesena odluka o formiranju NATO stožera Sarajevo (NHQSa/NSSA), kao jednog od dva pravna sljednika SFOR-a (drugi pravni sljednik je EUFOR). NATO stožer Sarajevo zvanično je uspostavljen 1. prosinca 2004. godine, s mandatom da "savjetuje vlasti Bosne i Hercegovine u oblasti reforme obrane, uključujući i koordinaciju aktivnosti vezanih za članstvo u Partnerstvu za mir (PfP), kako bi se pružila potpora daljnjim euroatlantskim integracijama". Također, politički savjetnik NATO stožera Sarajevo imao je ulogu dopredsjedatelja Povjerenstva za reformu obrane, zajedno s tadašnjim ministrom obrane Nikolom Radovanovićem (Povjerenstvo je 2003. godine formirao Visoki predstavnik, a nastavila je s radom i 2004. i 2005. godine).

Tijekom 2005. godine, osoblje NATO-a je, zajedno s dužnosnicima BiH i predstavnicima međunarodne zajednice, radilo u okviru Povjerenstva za reformu obrane i

njenim podpovjerenstvima kako bi se došlo do najboljih rješenja za buduće OSBiH i MO BiH, koja su, istodobno, kompatibilna sa NATO-om. Pružali su političku, analitičku, konceptualnu i pravnu pomoć i pomogli u procesu postizanja konsenzusa po različitim kompleksnim pitanjima kojima se bavilo Povjerenstvo za reformu obrane. Također, nastojali su prenijeti standarde, principe i najbolja iskustva iz zemalja članica NATO-a.

Mandat Povjerenstva za reformu obrane okončan je koncem 2005. godine, a od siječnja 2006. godine, kada je na snagu stupio novi Zakon o obrani BiH, Bosna i Hercegovina preuzela je vodeću ulogu u razvoju vlastitog sustava obrane na putu ka članstvu u NATO-u. NSSa je nastavio služiti kao vanjski resurs na koje se BiH po potrebi može osloniti. Vrlo bliska suradnja nastavila se i u narednim godinama, a NSSa je pružao i financijsku i stručnu pomoć u procesu implementacije novog sustava obrane.

Od pristupanja Partnerstvu za mir (PfP), u prosincu 2006. godine, BiH je nastavila produbljivati suradnju s NATO-om kroz sudjelovanje u različitim i s vremenom sve širim i zahtjevnijim programima Partnerstva za mir. NATO stožer Sarajevo nastavlja pružati potporu Bosni i Hercegovini u ovome procesu kroz zajednički rad s različitim institucijama po pitanjima vezanim za pristupanje NATO-u. Jednako tako, spremni su podržati aktivnosti u okviru Akcijskog plana za članstvo kada se 69 perspektivnih vojnih lokacija za potrebe obrane uknjiže na Bosnu i Hercegovinu, kako je to navedeno u odluci zemalja članica NATO-a. "Bosna i Hercegovina ima svijetlu budućnost u NATO-u, a NATO stožer u Sarajevu je spreman pomoći da se taj cilj ostvari", poruka je iz NATO stožera u Sarajevu.

Kakvi su vaši utisci i razmišljanja o prethodnim rezultatima iz misija?

BiH je već sudjelovala u nizu međunarodnih misija diljem svijeta, od pojedinaca pod okriljem UN-a do specijalizirane postrojbe za uništavanje MES-a u okviru koalicije u Iraku.

Sve je to doprinijelo izgradnji percepcije BiH kao kredibilnog sigurnosnog faktora; kao što se to često kaže, BiH je prešla put od potrošača međunarodne sigurnosti do države koja doprinosi međunarodnoj sigurnosti. Sudjelovanje u ISAF misiji će ovu percepciju dodatno ojačati.

Kako ocjenjujete gotovost i obučenosn pripadnika OS BiH koji su već ili će biti razmješteni u misije u predstojećem razdoblju?

Pješačka postrojba koja je nedavno razmještena u Afganistan sa Danskim kontingentom prošla je kroz ciljni program obuke ovdje u BiH.

Moje osoblje je pratilo tu obuku i bili su impresionirani onim što su vidjeli. Peta pješačka brigada sa zapovjedništvom u Tuzli uradila je odličan posao na obuci, što je certifikacija koju su Danci učinili jasno pokazala.

Danski KoV certificirala je ovu postrojbu po istim standardima koje primjenjuju na svoje vlastite postrojbe za osiguranje, i evidentirao neznatne nedostatke.

Koliko sam shvatio, ti nedostaci će se, za one koji su već razmješteni, riješiti kroz dodatnu obuku na samom terenu, a paket obuke za sljedeću rotaciju će staviti više naglaska na te aspekte.

NSSa će, naravno, nastaviti podržavati ovaj proces.

Kako ocjenjujete ukupnu suradnju između NATO stožera u Sarajevu i Ministarstva obrane BiH i Oružanih snaga BiH?

NSSa je ovdje nazočan od studenog 2004. g. i odigrao je bitnu ulogu u razvoju jedinstvenih Oružanih snaga koje postoje od 01. siječnja 2006. g. Naš odnos i sa MO BiH i sa OS BiH uvijek se temeljio na međusobnom poštivanju. Kao najviši vojni predstavnik NATO-a u BiH, redovito održavam sastanke sa ministrom obrane i načelnikom Zajedničkog stožera, a taj naš bliski radni odnos dalje se prelijeva i na ostalo osoblje u institucijama obrane i savjetnike među mojim osobljem. Mi nismo ovdje kako bismo BiH rekli što joj je činiti, već da joj pomognemo pronaći rješenja koja će funkcionirati u NATO kontekstu, i na taj način pomoći BiH da pristupi Savezu. Mi smo ovdje resurs koji stoji na raspolaganju vašim čitateljima i pozivam ih da nas koriste. Ovdje smo da bismo pomogli.

Sudjelovanje pripadnika

Od 2006. godine pripadnici OS BiH su sudjelovali u dvije UN misije, i to: UNMEE - Misija Ujedinjenih naroda u Eritreji / Etiopiji i MONUSCO - Misija Ujedinjenih naroda u Demokratskoj Republici Kongo.

U misiji Ujedinjenih naroda u Eritreji / Etiopiji od siječnja 2006.godine do svibnja 2008.godine sudjelovalo je ukupno 14 pripadnika OS BiH. Ova misija je rezolucijom Vijeća sigurnosti UN završena u mjesecu srpnju 2008.godine. U Misiji Ujedinjenih naroda MONUC, sadašnji naziv MONUSCO u Demokratskoj Republici Kongo od siječnja 2006.godine do kolovoza 2010.godine, sudjelovalo je ukupno 20 pripadnika OS BiH. Trenutačno se u misiji nalazi pet pripadnika OS BiH.

Iskustva iz misije u Etiopiji i Eritreji - UNMEE

Obveza je vojnika služiti u cilju globalne sigurnosti

Bojnik Nermin Hasić na dužnosti je časnika za mirovne operacije u ZS OS BiH. Od 07. 03. 2007. do 07.03. 2008. godine bio je u misiji Ujedinjenih naroda u Etiopiji i Eritreji - UNMEE. Etiopija i Eritreja nekada su bile jedna država, a 24. 05. 1993. godine Eritreja je stekla neovisnost. "Nakon rata između ove dvije države, u Alžiru je 2000. godine potpisan sveobuhvatni Mirovni sporazum, kojim su se strane obvezale na "trajni prekid neprijateljstva", kao i uspostavu neutralnog graničnog povjerenstva za razgraničavanje. Duž granice formirana je privremena sigurnosna zona, a jedna od osnovnih zadaća vojnih promatrača u misiji je bila nadgledanje prekida neprijateljstva i privremene zone sigurnosti u cilju implementacije sporazuma, patroliranje u dodijeljenim zonama, izvještavanje, kao i koordinacija s nevladinim organizacijama", podsjeća Hasić. Prema njegovim riječima pripadnici kontingenta OS BiH su bili razmješteni na teritoriju Etiopije. Misija je trajala od 31. 07. 2000. do 31.07. 2008. godine. Prvi vojni promatrač iz BiH je otišao u ovu misiju u siječnju 2001.godine, a već u veljači smo imali osam vojnih promatrača. Misija je od 30. 01. 2008. godine produžena do 31.07. 2008. godine, nakon čega je zatvorena, a osoblje je povučeno u matične države. "Ponosan sam što sam kao vojni promatrač iz BiH sudjelovao u ovoj misiji", ističe Hasić.

Što se tiče njegovih motiva za odlazak u misiju, kaže da ih je bilo više: "Jedan od najizraženijih motiva je bilo saznanje da su unatrag nekoliko godina časnici iz raznih zemalja svijeta dolazili u našu zemlju u cilju pomoći stvaranju i očuvanju mira, što mi je davalo dodatnu snagu da i mi možemo nekome pomoći. Ne treba zaboraviti na motiviranost za rad u međunarodnom okruženju, jer su u misiji participirali časnici iz 55 zemalja svijeta, a ne manje važan i bitan je i financijski aspekt".

Hasić tvrdi da sudjelovanje u mirovnoj misiji za njega predstavlja ogromno iskustvo, jer raditi u internacionalnom okruženju kakvo je u UN-u veliki je izazov, na osobnom i profesionalnom planu: "Život i rad s ljudima različitih običaja, boje kože, ponašanja, kultura zaista predstavlja ogromno i dragocjeno bogatstvo. Pošto sam tijekom misije bio i Tim lider, imao sam više prilika da se susrećem s lokalnim stanovništvom, a i s međunarodnim osobljem koje radi u misiji. Suradnja s lokalnim stanovništvom bila je na vrlo visokoj razini i smatram je jednom od najvažnijih elemenata za uspješan završetak misije. I suradnja sa pripadnicima misije iz drugih zemalja je bila veoma dobra. Pogotovo se to može vidjeti na Tim sajtovima, jer na većini njih promatrači provode 24 sata zajedno. Ukratko rečeno, nakon misije postao sam zadovoljniji svojim životom, i mogu reći počeo sam i razmišljati na drugi način". Na kraju razgovora, između ostalog, Hasić poručuje: "Išao bih ponovo u misiju, a iskreno se nadam da i hoću. Mislim da je u današnje vrijeme obveza vojnika služiti u cilju globalne sigurnosti, kako u svojoj, tako i u

drugim zemljama diljem svijeta. Naravno, dobro je ako se ta obveza može usuglasiti kako na profesionalnom, tako i na osobnom planu. Imati udjela u doprinosu stvaranja ili očuvanja mira bilo gdje u svijetu, smatram nešto najvrednijim što vojnici mogu imati tokom svoje karijere. Ne treba zaboraviti da su i drugi vojnici bili ovdje kod nas. Htio bih također naglasiti da svih pet pripadnika kontingenta OS BiH koji su bili u ovoj misiji, dostojanstveno su predstavljali BiH OS BiH, pokazali profesionalnost i stručnost u radu, kao i jednu izvanrednu homogenost, tako da su vojni promatrači iz drugih zemalja govorili da bi i njihovi kontingenti trebali biti onakvi kao što su iz naše države.

Smatram da bi bilo veoma korisno proširiti sudjelovanje pripadnika OS BiH u misijama UN, čime bi pokazali da BiH daje potporu Organizaciji UN-a u realizaciji operacija potpore miru i jasno iskazuje opredjeljenje da, kao odgovorna članica međunarodne zajednice, želi i može dati adekvatan doprinos zajedničkim naporima za uspostavljanje i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu".

OS BiH u UN misijama

Iskustva iz UN misije - Kongo

Vojni promatrač mora biti psihički jak i prilagodljiv

Bojnik Željko Bradić na dužnosti je časnika za planiranje u ZS OS BiH. Do sada je sudjelovao u dvije UN misije. U prvoj misiji bio je od 28.08.2003. do 12.09.2004. godine u Eritreji / Etiopiji, a u drugoj je sudjelovao od 04. 03. 2009. do 05. 03. 2010. godine u Kongu. U usporedbi s prvom, kako kaže, misija u Kongu je mnogo veća i složenija, što se tiče mandata koji je Vijeće sigurnosti UN-a dalo MONUC misiji u Kongu. "To znači da UN snage mogu borbeno djelovati i nametati mir sukladno ukazanoj potrebi i procjenom operativne situacije na terenu. To se odnosi na snage UN koje su naoružane i dolaze iz različitih zemalja koje participiraju u misiji. Mandat MONUC misije pokriva je širok spektar aktivnosti kao što su: očuvanje mira, sigurnost, operacije DDRRR, humanitarno djelovanje, zaštita djece i sve drugo što bi jedna država u duhu demokracije trebala imati", kaže Bradić. Njegovi osobni motivi za odlazak u mirovne misije, prije svega, bili su u ispunjavanju dužnosti kao časnika da participira u PŠO misijama, jer se država BiH obavezala da će participirati u misijama. S druge strane, za njega je to bio veliki izazov - obavljati dužnosti časnika u međunarodnom okruženju i predstavljati zemlju na toj razini. Iznoseći utiske iz ove zemlje Bradić kaže: "Naučio sam puno, naročito - raditi kao vojni promatrač pod UN zastavom. U misiji MONUC broj vojnika promatrača bio je 750 iz 42 zemlje svijeta. A raditi npr. u jednom timu na terenu koji broji sedam ljudi, gdje boraviti 24 sata zajedno dijeleći prostor, hranu, toalet i slobodno vrijeme, vaše životne navike mijenjaju se za 360 stupnjeva i tome se morate prilagoditi. UN misija u Kongu je izuzetno velika, najveća misija UN-a u svijetu, broji oko 20.000 tisuća pripadnika UN-a plus lokalno stanovništvo koje radi za UN. Zemlja je ogromna, a infrastruktura uključujući puteve je izuzetno siromašna, tako da asfaltirane puteve možete samo naći u glavnom gradu i gradovima koji su centri provincija. Koliko je velika ova zemlja potvrdiću samo jednim primjerom. Nakon što sam stigao u glavni grad - Kinšasu i završio administrativne procedure, dobio sam naredbu i ime tima u koji treba otići raditi, putovao sam zrakoplovom četiri sata, helikopterom jedan sat i vozilom 3,5 sati, da bih došao do svoga tima, gdje sam proveo šest mjeseci.

Nije bilo telefona i interneta, tako da sam se sa svojom obitelji komunicirao vrlo teško. Ovo govorim da Vam pokušam dočarati na što sve vojni promatrač mora biti spreman, a iznad svega mora, pored tjelesne spreme, biti izuzetno psihički jak i prilagodljiv".

"Kao vojni promatrač suradnju s lokalnim stanovništvom ostvarujete svakodnevno kroz patroliranja u zoni odgovornosti tima, razgovarate i evidentirate sve ono što je sigurnosno i interesantno, kao što su pljačke, pobunjeničke skupine, silovanja, bolest, epidemije, životni standard i dr., te kroz dnevno izvještavanje pokušavate date sliku stanja na terenu Zapovjedništvu misije, koja bi na temelju tih informacija trebala djelovati. Suradnja sa ostalim pripadnicima UN-a, u većini slučajeva je bila na razini profesionalnog odnosa i ispunjavanja obveza u timu. Vrlo često dolazi do nesporazuma, naročito zbog komunikacije na engleskom jeziku, a kojeg mnogi ne znaju i ne razumiju. Ovo govorim i sa pozicije šefa momčadi koju sam obavljao šest mjeseci. Imao sam časnike iz Indije, Pakistana, Paragvaja, Zambije, Mongolije, Urugvaja i Nepala. Imena ovih zemalja vam govore da je razlika u kulturi, religiji, prehrani i običajima ogromna. Stoga je to uistinu veliko iskustvo, a niti jedan trening ili obuka ne može vas za to pripremiti. To morate doživjeti i proživjeti, kako biste vidjeli šta to ustvari znači". Posebno interesantnim, Bradić smatra što u Kongu postoji više stotina plemena. "Ovaj podatak pokazuje svu složenost sustava zemlje i stavljanja svakog dijela zemlje i navedenih plemena u integraciju demokratske države Kongo. Svako pleme ima šefa ili kralja po tradicionalnim zakonima koji još uvijek vladaju, dok država pokušava nametnuti demokratske zakone.

Nalazio sam se u situacijama kada tradicionalni i državni zakoni dolaze u sukob i kada tradicionalni kralj ne pristaje na državne zakone, nego provodi tradicionalne - kako ih on tumači. Policija i vojska ne mogu se suprostaviti istima jer većina stanovništva slijedi i vjeruje kraljevima, a ne demokratski izabranom Vladi i njenim predstavnicima.

Na pitanje šta bi savjetovao drugima koji su zainteresirani za sudjelovanje u nekoj od misija, Bradić odgovara: "One koji imaju želju da idu u misije, ohrabrio bi ih da to i urade, ali im savjetujem da se educiraju kvalitetno, naročito na polju učenja engleskog jezika i druge obuke koja se organizira ovisno u koju misiju idete i za što se spremate. Često dobivam pitanja da li je bilo opasno u misiji. Odgovaram da jeste i moraju shvatiti da gdje god su UN snage raspoređene neki oblik sukoba postoji i "oružje zvečka".

Međutim, posao profesionalnog vojnika je i rat i to dovoljno govori sve o opasnostima sa kojima se suočavaju oni koji idu u misije. Svi oni koji se odluče sudjelovati u misijama moraju znati da je to jedan drugi svijet i okruženje kojem se vi morate prilagoditi, izvršiti svoje dužnosti i vratiti se kući obiteljima. Do sada sam sudjelovao u dvije misije i bilo je teških trenutaka, osobito zato što sam bio odvojen od obitelji. Ali uspio sam jer sam za ono što radim imao bezrezervno razumijevanje i potporu moje supruge i troje djece.

I na kraju, gdje god bili i predstavljali svoju zemlju i OS BiH, respektirajte domicilno stanovništvo, njihovu kulturu i običaje i pokušajte se uklopiti, jer samo tako ćete biti prihvaćeni i moći ispuniti svoju misiju i predstavljati svoje zemlje u međunarodnom okruženju."

Iskustva iz misije u Iraku

Rijetka prilika vojnicima i dočasnicima za stjecanje iskustva

Stožerni narednik Ivo Lukačević na dužnosti je glavnog dočasnika za operacije uništavanja NUS-a (Operativno zapovjedništvo OS BiH). U misiji u Iraku sudjelovao je dva puta. Prvi put 01.06.2005. godine kao pripadnik prve i drugi put 21.09.2007. godine kao pripadnik šeste rotacije. Govoreći o motivima odlaska, Lukačević kaže: "U obje rotacije sam bio upućen kao pripadnik Postrojbe za uništavanje NUS-a. Kao pripadniku profesionalne vojne postrojbe, pored iskustva koje se steče sa svakim ovakvim angažiranjem, financijski aspekt nije zanemariv, pogotovo imajući u vidu tadašnja primanja vojnika. Za obje rotacije sam se dobrovoljno javio, iako je, gledajući unazad, postojala razlika u cjelokupnoj atmosferi pred odlazak. Prva rotacija je nosila više neizvjesnosti, budući da nitko do tada nije boravio u takvom okruženju i nije bilo informacija "iz prve ruke". Već drugoj rotaciji je bilo lakše, budući da smo imali "pripremljen teren".

Govoreći o iskustvima iz misije Lukačević ističe: "Prvo što se povezuje s odlaskom u misiju jest sigurnosni rizik. Daleko od toga da on ne postoji, ali je činjenica da samo oni koji borave na ugroženom području stvarno ga mogu i procijeniti. Sasvim je drugačija slika koju ovdje stvaraju mediji od one koju steknete na terenu. Pored ovoga život i rad u terenskim uvjetima nauči vojnika primjenjivati sve ono što je učio kroz obuku. Voda, oružje, veza, hrana i higijena u pustinjskim uvjetima su ono o čemu se vodi najviše brige, a sve su to stvari na koje ovakva klima sasvim drugačije utječe nego u našim predjelima. Posao na uništavanju NUS-a sam po sebi nosi određeni rizik.

Kvalitetna specijalistička obuka koju su u početku provodili američki instruktori rezultirala je time da je svaka misija uništavanja u potpunosti uspješno izvršena. Bili smo angažirani na raznim područjima: unutar kampa, u naseljenim područjima i u potpuno nenaseljenim pustinjskim predjelima. Cilj ovakvog angažiranja bio je omogućiti nesmetanu uporabu prostora unutar kampova Koalicijskih snaga koji su bili zagađeni NUS-om, omogućiti sigurno kretanje lokalnog stanovništva i korištenje površina za život, kao i onemogućavanje pobunjeničkih skupina da razasuti NUS koriste za izradu improviziranih eksplozivnih sredstava (IED). Ukupne količine uništenih sredstava dokaz su uspješnosti ove misije. Najveće zadovoljstvo nakon ovako obavljenog posla jesu pohvale nadređenih u lancu

zapovijedanja Koalicijskih snaga, a posebno susretljivost, zahvalnost i gostoljubivost lokalnog stanovništva. Neposredna suradnja sa pripadnicima Koalicijskih snaga drugih država je neprocjenjivo iskustvo. Kako je svaka naša misija uništavanja poticala od Zapovjedništva kojem smo bili dodani, tako se ona i na terenu odvijala uz blisku potporu drugih pripadnika Koalicijskih snaga. Sa pripadnicima Marinskog kora prošli smo veliki dio provincije Anbar, od Faludže i Ramadia, do Ar Rutbe i Karbale, te sa pripadnicima Poljskog kontingenta čitav MND-CS. Ovo je dokaz da naše postrojbe bez oklijevanja mogu funkcionirati zajedno s drugim postrojbama iz zemalja koje su članice NATO-a."

Prema riječima Lukačevića prva rotacija Postrojbe za uništavanje NUS-a u Iraku bila je ujedno i prva formirana postrojba od bivše VRS i VF BiH: "Zajednička obuka prije upućivanja po BiH od Glamoča, Manjače i Pazarića, stvorila je tim koji se odmah na početku dokazao profesionalnim odnosom prema poslu. Svaka rotacija je dobila najbolje ocjene, pohvale, odlikovanja i medalje od zapovjednika Koalicijskih snaga i zapovjednika Multinacionalnih divizija. Nažalost, dio tog stečenog iskustva je nepovratno otišao s vojnicima kojima ove godine nije produžen ugovor u OS."

Na pitanje da li bi opet išao i zbog čega ili u neku drugu zemlju, ili misiju, te šta bi savjetovao drugima koji su zainteresirani za odlazak u misije, Lukačević kaže: "Koliko zasada znam, očekuje se upućivanje prve četvorice dočasnika u misiju ISAF, zajedno sa časnicima koji su već angažirani u stožeru Multinacionalne divizije Sjever. Prijavio sam se. Vjerujem da ću doći na red u jednoj od narednih rotacija. Iskustvo u misijama izvan BiH je vrijedno. Ovo je rijetka prilika koja se pruža vojnicima i dočasnicima da steknu iskustvo u sasvim drugačijem operativnom okruženju, a koje će s ponosom isticati. Višemjesečna obuka prije upućivanja i samo angažiranje u misiji čine jedan blok u karijeri koji svaki pripadnik OS BiH treba proći. Dragovoljnost je još uvijek princip na temelju kojeg se pripadnici OS upućuju u misiju i vjerujem da drugih principa neće niti trebati."

Na koncu razgovora naš sugovornik poručuje: "Potpora i razumijevanje članova obitelji je vrlo važna. Odvojenost od obitelji, pogotovo ukoliko se nalazite na području borbenih operacija može utjecati na usredotočenost pri izvršavanju zadaća. Stoga je bitno vlastitoj obitelji osigurati sve što im je potrebno za vrijeme odsutnosti, neprestano biti u kontaktu s njima."

Iskustva iz misije u Iraku

Multinacionalno okruženje - prilika za promociju i unapređenje

Poručnik Edin Osmić na dužnosti je časnika za operacije deminiranja (Operativno zapovjedništvo OS BiH) i bio je dva puta u misiji potpore miru "Iračka sloboda". Kako kaže misija Postrojbe za uništavanje NUS-a u Iraku je bila pružiti potporu Koalicijskim snagama u identifikaciji i uništavanju neeksploziviranih konvencionalnih ubojnih sredstava (NUS-a) unutar teritorija Iraka. A tijekom boravka osme rotacije, sukladno zahtjevu Koalicijskih snaga i dobivanja potrebnih suglasnosti iz BiH, misija Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a je proširena i na zadatke vezane za procjenu borbene gotovosti Inženjerske satnije IA (Iračka Armija). Prvi put, odnosno u trećoj rotaciji OS BiH, obavljao je dužnost operatera NUS-a. Postrojba je bila smještena u američkoj Vojnoj bazi Adder Ali provincija Tallil. Naši pripadnici obavljali su čišćenje sajtova (površine zagadene NUS-om) u navedenoj provinciji i na granici s Kuvajtom, koji su zaostali još od operacije "Pustinjska oluja".

Govoreći o motivima za odlazak u misiju, kaže da su u prvi plan isplivali motivi koji su ga vodili u njegovom radu: "Kao profesionalni vojnik uvijek sam želio da se okušam u jednoj mirovnoj misiji, prije svega da se uvjerim kako je biti u jednoj misiji u nekoj drugoj zemlji. Kako je to pružati pomoć drugima i šta ja trebam doprinijeti da bi to bilo s ljudske strane pozitivno, a vojnički potpomognuto? Naravno, odlaskom u jednu od misija u tom momentu rješavaš pitanje koje većinu nas tišti, a to je materijalna satisfakcija za jedan lijep obiteljski život po povratku iz misije.

Drugi put, kada sam bio u osmoj rotaciji, obavljao sam dužnost zamjenika zapovjednika Postrojbe. Postrojba je prvobitno bila smještena u Kampu ECHO provincija AL Diwanijah, a obavljali smo čišćenje sajtova u ovoj provinciji.

Tadašnja vodilja bila je čisto profesionalnog karaktera, jer sam bio u poziciji da vidim kako se planiraju i izvode operacije potpore miru u jednoj mirovnoj misiji. Lijep je osjećaj kada radite s pripadnicima iz desetak savezničkih armija, razmjenjujete iskustva i unapređujete rad kako bi postavljena misija uspjela. U ovoj misiji sam također svoju zadaću obavljao vrlo profesionalno i korektno, što govore visoke ocjene, pohvala ministra obrane BiH, te medalja za vojne zasluge Vojske SAD".

Kada govori o osobnim impresijama o boravku u Iraku i izvršenju misije, između ostalog, naš sugovornik, ističe: "Na prvom mjestu je činjenica da nijedan pripadnik OS BiH tokom boravka u Iraku nije stradao (čak nije bilo niti jedno ranjavanje), posebno iz razloga što smo tamo imali dvije postrojbe, a jedan od razloga (cijenimo da nije jedini) jeste krajnje odgovoran pristup pripremama i samom provođenju zadaća. Tijekom izvršenja misije u Iraku doživljeni smo kao dio rješenja, a ne kao dio problema u toj državi.

Također, jedna smo od rijetkih država u svijetu koja je u momentu slanja (a to je i danas tako) imala mirovne snage u svojoj državi (EUFOR), a istodobno smo slali naše vojnike van BiH.

Dokazali smo našu spremnost u izvršenju preuzetih obveza vezanih za uključivanje BiH u euroatlantske integracije. Rad u multinacionalnom okruženju u kojem su boravile naše snage bila je sjajna prilika za osobnu i kolektivnu promociju i unapređenje sposobnosti kako svakog pripadnika OS BiH, tako i Postrojbe u cjelini.

Svakako, treba istaknuti, da najveća zasluga za uspjeh misije pripada našim vojnicima koji su iskazali spremnost i hrabrost za odlaskom u Irak, s obzirom na činjenicu da je od samog početka pa sve do kraja odlazak u Irak bio isključivo na dragovoljnoj osnovi".

Poručnik Osmić posebnim ističe prijateljstvo među pripadnicima OS BiH:

"Prijateljstvo koje se razvilo između pripadnika Postrojbe, koje traje i danas, dokazuje da suživot u BiH između naroda postoji i živi, samo treba da se okrenete i vidite da je to ono što treba ovoj državi.

Tu smo svi jednaki i oslonjeni samo jedni na druge, jer kad ste u konvoju, prije svega molite dragog Boga da vas ništa ne pogodi, a onda gledate jedni u druge i razmišljate kako ćete sebe i onog pored sebe zaštititi".

Kako kaže Osmić na kraju razgovora, opet bi išao u misiju: "Kada jednom odete u misiju, išli bi bar još jedanput.

Bitno je odlučiti se za prvu. Vodilja jednim dijelom jest materijalna, ali ima i adrenalina, i jednostavno želje da se iskušava još, da se nadograditi kao stariješina.

Želja mi je još da odem u misije pod okriljem UN-a, da vidim kako i to izgleda, a prije svega da saznam kako pomoći narodu jedne zemlje gdje se vijori zastava UN-a".

Pripadnici OS BiH u misiji potpore miru "Iračka sloboda"

Sudjelovanje pripadnika OS BiH u misiji u Iraku, kao i svako drugo sudjelovanje van teritorije vlastite države je političko pitanje, jer je to stvar državne politike. S druge strane, to je i tehničko pitanje u smislu brojnih obveza koje je država BiH preuzela, a koje se odnose na približavanje BiH euroatlantskim i drugim integracijama, kao što su EU i NATO. Razvoj i unapređenje obrambenih sposobnosti Oružanih snaga BiH moguće je nabolje i najracionalnije postići upravo članstvom u euroatlantskim integracijama, tj. Europskoj uniji i NATO-u. Zvanična politika BiH i njeno Ministarstvo obrane prepoznali su potrebu razvijanja sposobnosti kroz djelovanje OS BiH sa partnerima, te razvoj i uspostavu standarda koji osiguravaju sudjelovanje, između ostalih, i postrojbi OS BiH u misiji potpore miru u Iraku.

Slanje naših vojnika u misije izvan BiH je ispunjenje zakonom utvrđenih obveza BiH jer je jedna od zadaća OS BiH sudjelovanje u operacijama potpore miru (Zakon o obrani BiH i Zakon o službi u OS BiH).

Sukladno odlukama Predsjedništva BiH i uz suglasnost državnog Parlamenta prva rotacija prvog kontingenta Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a (36 pripadnika) upućena je iz BiH preko Kuvajta za Irak 01. lipnja 2005. god. Smjene rotacija vršene su svakih šest mjeseci. Postrojba OS BiH za osiguranje dijela baze "Viktorija" (49 pripadnika) upućena je u misiju 18. 08. 2008. godine. Dolaskom i druge, posljednje grupe pripadnika OS BiH iz Iraka u BiH 15. prosinca 2008. godine službeno je okončana misija naše države u operaciji "Iračka sloboda" u Iraku kroz angažiranje naša dva kontingenta u toj državi i to: Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a i Postrojbe OS BiH za obezbjeđenje dijela baze "Viktorija" u Bagdadu.

Obuka pripadnika OS BiH za misiju u Iraku obuhvaćala je nekoliko vidova i to: temeljnu obuku, specijalističku i obuku po

specijalnostima, te dopunsku obuku. Prije raspoređivanja u ratno okruženje Iraka našim pripadnicima je bilo osigurano 10 do 12 dana boravka u Kuvajtu radi aklimatizacije, kao i obuka koja je bila prilagođena našim zahtjevima, prvenstveno, prilagodba na opremu (m/v) koja su ih čekala u Iraku.

Uspjeli smo da obučimo i certificiramo vlastiti instruktorski kadar koji je u potpunosti preuzeo sve odgovornosti oko obuke od instruktora iz SAD-a počevši od 7. rotacije Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a.

Misija Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a bila je pružiti potporu koalicijskim snagama u identifikaciji i uništavanju neeksploziranih konvencionalnih ubojnih sredstava (NUS-a) unutar teritorija Iraka. Misija Postrojbe OS BiH za osiguranje dijela baze "Viktorija" u Bagdadu bila je zaštita dijela koalicijskih snaga, civilnog osoblja unutar baze, kao i zaštita infrastrukture, objekata i opreme unutar vojne instalacije – baze.⁶

Rezultati provedbe misije

Po dolasku naših vojnika u Irak gdje su u početku bili smješteni u kampu Al Taqadum za vrlo kratko vrijeme uspjeli su pokazati visoke standarde vojnog profesionalizma, kao i visok stupanj stručnih kompetencija. Iz rotacije u rotaciju, svih osam rotacija Postrojbi OS BiH za uništavanje NUS-a tokom boravka u 3 kampa u

Iraku postizala je zapažene rezultate, kako u čišćenju NUS-a van kampova, tako i na drugim područjima života i rada Postrojbe, posebice u području sporta gdje su bili u prilici osvojiti puno medalja i drugih priznanja.

Boravak naših vojnika u Iraku tijekom tri i pol godine učinio je prostor na kom su čistili NUS sigurnim, te na taj način su dali konkretan doprinos stvaranju sigurnog okruženja posebno za lokalno stanovništvo. Iako uspjeh misije ne treba vezati za broj uništenog NUS-a, podatke koji su ažurirani govore da je ukupno pronađeno i uništeno blizu 350.000 komada različitog NUS-a.

U tri i pol godine kroz Postrojbu OS BiH za uništavanje NUS-a u 8 rotacija prošlo je 288 pripadnika OS BiH, od čega njih 214 je bilo jedanput u misiji, a 74 dva puta. Pored vojnika koji su bili raspoređeni u dvije naše postrojbe, svih ovih godina BiH imala je i časnika za vezu u Zapovjedništvu MNS u Bagdadu njih pet, koji su se međusobno smjenjivali. Među vojnicima koji su boravili u Iraku bilo je i pet žena u pet rotacija Postrojbe OS BiH za uništavanje NUS-a i tri žene u Postrojbi OS BiH za osiguranje.

Ono što je najveći uspjeh jeste činjenica da nijedan pripadnik OS BiH tijekom boravka u Iraku nije stradao niti je bio ranjen. Treba također istaknuti da je od početka do kraja odlazak u Irak bio isključivo na dragovoljnoj osnovi.

Ovom misijom smo i praktično dokazali našu spremnost u izvršenju preuzetih obveza vezanih za uključnje BiH u euroatlantske integracije, konkretno, kroz sudjelovanje naših vojnika u vojnim operacijama izvan zemlje.

Bosna i Hercegovina može biti ponosna na svoje vojnike koji su bili u misiji u Iraku jer su oni na najbolji način, kao istinski veleposlanici predstavljali svoju državu izvan njezinih granica, čime je država BiH postala ozbiljan partner i pokazala potencijal u približavanju integracijskim procesima, posebice onim koji se odnose na buduće članstvo u NATO-u.

Tranzicija vojnog personala MO i OS BiH

Pomlađivanje i otpust vojnog personala

Sukladno zakonskim rješenjima i reformskim opredjeljenjima, Ministarstvo obrane i Oružane snage BiH provode aktivnosti na izboru i prijemu mladih vojnika u Oružane snage BiH, otpustu vojnog personala, te aktivnosti na provedbi programa "Perspektiva", namijenjen vojnicima kojima ističu ugovori o djelatnoj vojnoj službi.

U tijeku je izbor kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu u Oružane snage BiH za 2011. godinu, putem četvrtog po redu javnog oglasa. Broj kandidata za prijam u Oružane snage BiH, u odnosu na broj koji se prima, višestruko je veći. Na prethodna tri raspisana javna oglasa zaprimljeno je ukupno 11.869 aplikacija, a na posljednji oglas se prijavilo oko 6.000 kandidata na 600 raspisanih pozicija u Oružanim snagama BiH.

Procesu prijama je posvećena posebna pažnja, od propisa koji reguliraju prijam vojnika u OS BiH, preko planiranja do realizacije prijama vojnika u OS BiH. Njihov izbor predstavlja vrlo složenu i zahtjevnu aktivnost, a uspostavljeni su jednoobrazni standardi prijama vojnika, što omogućava da se zaista odaberu najspremniji i najkvalitetniji

kandidati za prijam u OS BiH. Kroz prethodna tri javna oglasa u OS BiH je primljeno 1701 mladih vojnika (od kojih je 117 žena), s tim da se od 27. 09. 2010. na temeljnoj vojnoj obuci nalazi 298 kandidata koji će 01. 01. 2011. godine također potpisati profesionalne vojne ugovore, tako da će broj mladih vojnika primljenih na temelju tri javna oglasa iznositi ukupno 1999.

Dinamika prijama mladih vojnika u djelatnu službu usuglašena je sa dinamikom procesa prekida vojne službe za vojnike kojima, zbog nužnosti primjene zakonskih rješenja u oblasti obrane, ugovori o službi u OS BiH ne mogu biti produženi. Tako je Ministarstvo obrane BiH sa 28. 02. 2010. godine prekinulo vojnu službu za 299 vojnika, sa 18. 06. 2010. godine za 598 vojnika, sa 31. 08. 2010. godine za 429 vojnika, a sa 31. 12. 2010. godine vojna služba će biti prekinuta za još 464 vojnika, što znači da će u 2010. godini vojna služba biti prekinuta za ukupno 1790 osobe. Također, u 2011. godini planirano je otpust za 191 vojnika, dok za 2012. godinu otpust vojnika nije planiran.

Treba napomenuti da je u Ministarstvu obrane u tijeku podnošenje zahtjeva za umirovljenje časnika sukladno zakonu i očekuje se da do konca studenog 2010. godine bude podneseno oko 250 ovih zahtjeva. Na temelju zakonskih rješenja u toku 2010. godine umirovljeno je 46 časnika OS BiH.

Za vojnike koji će u razdoblju 2010 - 2012. godina zbog zakonskih rješenja napustiti vojnu službu Ministarstvo obrane BiH implementira program tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala MO i OS BiH - "Perspektiva". Cilj projekta je pomoć otpuštenom personalu za što lakšu reintegraciju u civilni život. Program predstavlja cjelovit, stručan i efikasan sustav mjera i aktivnosti kojima se otpuštenom personalu osigurava jedinstvena institucionalna potpora i omogućuje savjetodavna, edukacijska i druga stručna pomoć i potpora.

Programom nisu predviđene novčane otpremnine, izuzev zakonskog prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti od strane nadležnog Zavoda za zapošljavanje.

Također, za otpuštene vojnike uspostavljen je program potpore "NATO - Perspektiva program" (ranije NATO TF II) čije je vrijeme realizacije od 01. 10. 2010 - 30. 09. 2012. Nacije - Lideri u ovom procesu su Norveška, Nizozemska i Slovenija, a izvršni agent je Međunarodna organizacija za migracije (International Organisation for Migration - IOM), koja će u ovom procesu, uz Ministarstvo obrane BiH, pružiti tehničku pomoć za lakšu socijalnu i ekonomsku reintegraciju za vojne osobe koje će biti otpuštene u razdoblju 2010 - 2012. godina.

Donatori "NATO - Perspektiva program" su Luksemburg, Norveška, Nizozemska, UK, Švedska, Slovenija, SAD i Bosna i Hercegovina.

Planirana sredstva za ovu namjenu iznose oko 4.840.000 eura.

Sastanak načelnika stožera Američko-Jadranske povelje

U Sarajevu je 20. 05. 2010. godine održan sastanak načelnika stožera Oružanih snaga zemalja članica Američko-Jadranske povelje (A5), na kojem je, pod radnim nazivom "Korisnost mehanizama NATO programa Partnerstvo za mir u razvoju operativnih sposobnosti sa osvrtnom na rješavanje viškova streljiva", razmatrana mogućnost daljnje regionalne suradnje u kontekstu rješavanja viškova streljiva. Sastanku su pored načelnika ZS OS BiH general-pukovnika Miladina Miloševića nazočili načelnici glavnih stožera Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Srbije, Makedonije i Slovenije. Sastanku su nazočili i zamjenik zapovjednika Američkog zapovjedništva za Europu general-pukovnik John Gardner, zapovjednik Južnog krila NATO-a admiral Mark P. Fitzgerald, zapovjednik NATO stožera u Sarajevu brigadni general John W. Bullard Jr., zapovjednik EUFOR-a u BiH general-bojnik Bernhard Bair, te vojni predstavnik SAD u NATO-u vice-admiral Richard Gallagher i direktor Uprave za operacije Južnog krila NATO-a general-bojnik Bill Wade.

Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić ukazao je na značaj jačanja suradnje u regiji i šire, i naglasio da je "zajedničko planiranje i koordiniranje različitih inicijativa i operacija korisno za sve zemlje-sudionice tih procesa". General Milošević je istaknuo dobru regionalnu i bilateralnu vojnu suradnju sa zemljama u regiji, članicama PFP-a i NATO savezom, i podsjetio na značajne rezultate ostvarene u okviru regije, a što se ogleda u prijemu u punopravno članstvo NATO-a i MAP - Akcijski plan za članstvo u NATO-u, određenog broja zemalja članica Povelje. General Gardner je istaknuo značaj susreta na kome je postignuta visoka suglasnost u području vojne suradnje regije i ukupne sigurnosti. Na kraju Konferencije potpisana je Zajednička izjava, u kojoj su naglašeni prioritetni pravci daljeg djelovanja.

Sastanak sa izaslanstvom NATO Parlamentarne skupštine

Predstavnici Ministarstva obrane BiH i Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH održali su 23. 06. 2010. godine u Sarajevu sastanak sa

izaslanstvom NATO Parlamentarne skupštine, koju je predvodio predsjedavajući Komiteta za obranu i sigurnost NATO Parlamentarne skupštine Sverre Myrli. U sastavu izaslanstva NATO Parlamentarne skupštine bili su članovi Odbora za obranu i sigurnost, kao i članovi Stalnog komiteta NATO Parlamentarne skupštine. Sastanku su, ispred MO i ZS OS BiH, nazočili zamjenici ministra obrane BiH Marina Pendeš i Živko Marjanac, te načelnik ZS OS BiH general-pukovnik Miladin Milošević i njegov zamjenik general-bojnik Slavko Puljić. Predstavници MO i OS BiH, između ostalog, upoznali su goste sa trenutnim aktivnostima na ispunjenju uvjeta za MAP, te aktualnostima u vezi prijenosa vlasništva nad vojnom imovinom, tranzicije vojnog personala i izrade značajnog dokumenta "Pregled obrane", te vojnom sudjelovanju BiH u misiji ISAF. Gosti su izrazili potporu svim nastojanjima obrambenih institucija BiH na putu ka članstvu u NATO.

Posjet izaslanstva Ministarstva obrane Mađarske MO BiH

Izaslanstvo Ministarstva obrane Republike Mađarske, koju je predvodio ministar dr. Cshaba Hende, posjetilo je 08.07.2010. godine Ministarstvo obrane BiH. Izaslanstvo MO Mađarske primio je ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić sa suradnicima. Teme razgovora dvaju izaslanstava bile su bilateralna i regionalna suradnja, sa osvrtnom na sigurnosnu situaciju na zapadnom Balkanu.

Ministar Cikotić zahvalio se za potporu koju Mađarska daje radu PSOTC-u u Butmiru, značajnom sudjelovanju u sastavu snaga EUFOR-a u BiH, kao i na doniranim sredstvima u NATO Trust fond za zbrinjavanje otpuštenog personala iz OS BiH. "Želimo kreirati konkretne aktivnosti međusobne suradnje obrambenih struktura, ali i sudjelovati u regionalnim projektima i inicijativama", istaknuo je nakon razgovora ministar Cikotić.

Ministar dr. Cshaba Hende izrazio je zadovoljstvo posjetom BiH i najavio širenje suradnje dvaju ministarstava u narednom razdoblju. Značaju razvoja regionalne suradnje u cilju izgradnje veće razine sigurnosti, što je interes obje zemlje, posvećena je posebna pažnja. "Ministarstvo obrane i Vlada Mađarske će i dalje insistirati na potpori BiH na ispunjavanju uvjeta za priključenje NATO-u i EU", rekao je, između ostalog, ministar Hende.

Sastanak ministara obrane ne-NATO zemalja sudionica u misiji ISAF

Izaslanstvo Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine, koje je predvodio ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić, nazočilo je 11. 06.

2010. godine u NATO stožeru u Bruxellesu sastanku na razini ministara obrane ne-NATO zemalja sudionica u misiji ISAF u Afganistanu. Na sastanku je sudjelovalo 46 zemalja, sudionica u misiji ISAF u Afganistanu na razini ministara obrane, uz osoblje NATO-a, ISAF-ai drugih institucija i organizacija nazočnih u Afganistanu. Sastanak se fokusirao na dva ključna pitanja - tranziciju i misiju obuke. Tranzicija se definira kao nastavak, a ne završetak misije ISAF, s jasno definiranim prioritetima (usaglašen road map). Ona podrazumijeva prijenos ovlasti nadležnosti sa međunarodnih na predstavnike Afganistana na svim razinama vlasti (središnje i provincijske) do vojske i policije. Misija obuke je prepoznata kao nezamjenjiv instrument tranzicije. Da bi afganistanske strukture mogle preuzeti nadležnost neophodno je da budu adekvatno obučene, te je stoga izražena potreba za povećanjem broja instruktora, čime bi se ubrzao proces tranzicije.

Posjet izaslanstva Bosne i Hercegovine Bruxellesu

Ministar obrane BiH Selmo Cikotić sudjelovao je 14. 07. 2010. godine u središtu NATO-a u Bruxellesu, na sastanku izaslanstva Bosne i Hercegovine sa generalnim tajnikom NATO-a Andersom Foghom Rasmussenom. Povod sastanka

je bilo zaključenje prvog ciklusa Individualnog partnerskog akcijskog plana (IPAP) kojeg je Bosna i Hercegovina u suradnji sa NATO-om uspješno provela u razdoblju 2008 - 2010. godine.

U izaslanstvu su bili i ministar vanjskih poslova BiH Sven Alkalaj i veleposlanik BiH pri NATO-u Nikola Radovanović.

Glavni tajnik NATO-a Rasmussen pohvalio je rezultate koje je Bosna i Hercegovina postigla u IPAP programu i izrazio zadovoljstvo što je velika većina planiranih aktivnosti u IPAP-u provedena. Zahvalio je našoj zemlji za sudjelovanje u NATO-vođenoj operaciji u Afganistanu (ISAF), kao i daljnjim namjerama BiH za povećanjem nazočnosti u ovoj iznimno važnoj operaciji. Pozvao je BiH da učini dodatan napor kako bi se što prije uknjižila perspektivna vojna nepokretna imovina na BiH, čime bi se ispunio uvjet koji su ministri vanjskih poslova zemalja članica NATO u travnju ove godine u Talinu postavili pred BiH za nesmetano otpočinjanje suradnje u Akcijskom planu za članstvo (MAP). Izrazio je osobnu i spremnost NATO-a da pruži svu potrebnu pomoć BiH u daljnjim reformskim procesima. Izaslanstvo BiH sudjelovalo je i na sastanku Sjevernoatlantskog vijeća NATO-a (NAC plus BiH), na temu implementacije IPAP-a. U raspravi o ovoj temi, veliki broj stalnih predstavnika - veleposlanika pohvalio je napredak BiH postignut u proteklom razdoblju.

"NATO STANAG Testing Conference"

Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić i načelnik Zajedničkog stožera OS BiH general-pukovnik Miladin Milojčić otvorili su "NATO STANAG konferenciju" koja je održana u Domu OS BiH u Sarajevu od 31.08. do 02.09.2010. godine. Oružane snage BiH, odnosno Odjel za ocjenjivanje poznavanja stranih jezika (STANAG tim) je domaćin konferencije, a organizator konferencije je BILC (Biro za međunarodnu suradnju po pitanju jezika) u suradnji sa Maršal centrom.

Sudionici konferencije su bili iz 16 NATO i partnerskih zemalja (Italija, SAD, Danska, Moldavija, Srbija, Gruzija, Makedonija, Armenija, Ukrajina, Estonija, Kanada, Azerbajdžan, Albanija, Hrvatska, Švedska i Njemačka). Tema konferencije je bila - Standardizacija pristupa testiranju vještine Govor. Ponuda od strane BILC-a i Maršal centra da se konferencija ovog tipa održi u BiH je od ogromnog značaja za BiH STANAG tim, OS i MO BiH u cjelini. Ovim je odati priznanje razini profesionalnosti, stručnosti i brzini djelovanja kojom je BiH STANAG tim uspješno završio obuku i uspostavio efikasan sustav ocjenjivanja poznavanja engleskog jezika po NATO STANAG 6.001 standardu u OS i MO BiH čime je ispunjen prvi partnerski cilj (G -0.355-I) za ulazak BiH u NATO, a koji se odnosi na jezične zahtjeve.

Posjet izaslanstva Ministarstva obrane Austrije MOBiH

Izaslanstvo Ministarstva obrane Republike Austrije, koju je predvodio ministar mr. Norbert Darabos, posjetilo je 21. 07. 2010. godine Ministarstvo obrane BiH. Izaslanstvo MO Austrije primila je zamjenica ministra obrane BiH Marina Pendeš.

U izaslanstvu MO i OS BiH bili su i zamjenik ministra obrane BiH Živko Marjanac, načelnik Zajedničkog stožera OS BiH general-pukovnik Miladin Milojčić i njegov zamjenik general-bojnik Slavko Puljić, te ostali predstavnici MO i OS BiH. Susretu su također nazočili i Nj.E dr. Donatus Köck veleposlanik Republike Austrije u BiH i zapovjednik EUFOR-a u BiH general-bojnik Bernhard Bair. Teme razgovora dvaju izaslanstava bile su bilateralna i regionalna saradnja, sa osvrtom na sigurnosnu situaciju na Zapadnom Balkanu, te budućnost i planovi misije ALTHEA.

Zamjenica Pendeš upoznala je izaslanstvo Austrije sa organizacijom i strukturom MO i OS BiH, te zahvalila za potporu i pomoć koju MO i Vlada Austrije pružaju u realiziranju aktivnosti iz Memoranduma o razumijevanju i Programa bilateralne suradnje. Posebice je naglasila značaj pomoći koju pružaju na polju obuke pripadnika OS BiH. Ministar obrane mr. Norbert Darabos najavio je širenje suradnje dvaju ministarstava u narednom razdoblju. On je rekao da će Austrija, iako nije članica NATO, pružiti potporu naporima za priključenje BiH NATO-u kroz aktivnosti u drugim institucijama međunarodne zajednice, a posebice kao članica Europske unije.

Pripadnici OS BiH na vježbi "Združeni napor 2010" u Njemačkoj

I ove godine, pripadnici Oružanih snaga BiH sudjelovali su na vježbi "Združeni napor" koja je najveća svjetska telekomunikacijska vježba NATO i PpP zemalja. Cilj ove vježbe, u

kojoj je sudjelovalo 38 zemalja sa preko 1000 sudionika je provjera interoperabilnosti komunikacijskih sredstava i sustava NATO i PpP zemalja. Iskustva po pitanju interoperabilnosti između zemalja se koriste u planiranju i izvođenju mirovnih misija i operacija. Vježba "Združeni napor 2010" realizirana je u američkoj bazi "Grafenwoehr" u Njemačkoj kao glavnoj operativnoj bazi izvođenja vježbe i američkoj bazi MK u Rumunjskoj kao pomoćnoj operativnoj bazi izvođenja vježbe u razdoblju od 02.09. do 16.09.2010. godine.

Izaslanstvo OS BiH na vježbi brojalo je 12 pripadnika, koji su sudjelovali u 6 oblasti, a to je područje radio s uređajima HF HARRIS RF 5.800 i VHF ASELSAN 9.612, oblast telefonskih centrala sa telefonskom centralom ERICSSON MD -110, zatim područje informatike, kao i mrežnih usluga s poslužiteljem HP PROLIANT ML 570 G4 i ruterom CISCO 7.206 VKSR Series, te oblast menadžmenta sa frekventnim spektrom i oblast zaštite od informatičkih napada. Pored ovih uređaja u jednoj od operativnih mreža vježbe sudjelovao je i uređaj HF HARRIS RF 5800-400 V lociran u kampu Butmir.

U vojarni Rajlovac 15. 09. 2010. godine izvedena je civilno-vojna vježba odgovora na teroristički napad i otklanjanje njegovih posljedica pod nazivom "Združeni odgovor 2010". Vježba je provedena u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH u suradnji sa Ministarstvom obrane BiH, OESS Misijom za BiH i Zapovjedništvom NATO-a u BiH. U vježbu su bili uključeni predstavnici svih razina vlasti u BiH, kao i predstavnici susjednih zemalja. MO i OS BiH dali su puni doprinos u organizacijskom dijelu vježbe, sudjelovanjem u Radnoj skupini za pripremu i provedbu vježbe, kao i provedbenom dijelu vježbe kroz logističku i infrastrukturnu potporu. OS BiH su aktivno sudjelovale u provođenju vježbe sa timom za NKBR detekciju i timom zračnih snaga za potrebe MEDEVAC-a, koji su pokazali visok stupanj obučenosti i uvježbanosti, kako u samostalnom izvršenju zadaće, tako u koordinaciji s predstavnicima civilnih institucija koje su sudjelovale na vježbi.

Ministar Cikotić na ministarskom sastanku SEDM-a

Izaslanstvo MO BiH, koje je predvodio ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić, sudjelovalo na ministarskom sastanku SEDM-a (Organizacija ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe), koji je održan od 11. do 12. listopada 2010. godine u Tirani, Albanija. Tijekom sastanka razgovaralo se o dostignutim rezultatima i planiranim aktivnostima u okviru SEDM-a, a ministar Cikotić je u svom izlaganju informirao skup o napretku BiH u reformama obrane, te nastojanjima za potpuno euroatlantsko integriranje, u čemu je SEDM istaknut kao važan forum za dostizanje ovog cilja. On je posebice informirao skup o rješavanju viška naoružanja i streljiva, te sudjelovanju MO i OS BiH u aktivnostima SEDM-a.

Pozdravio je prijam Crne Gore i Srbije u punopravno članstvo ove organizacije i podržao inicijativu da se do sljedećeg ministarskog sastanka razmotri prijedlog da Bugarska u narednom razdoblju bude zemlja stalni domaćin Stožera zapovjedništva brigade SEEBRIG.

Sudjelovanje na vježbi "MEDCEUR 2010" u Crnoj Gori

Izaslanstvo MO i OS BiH, koje je predvodio načelnik ZS OS BiH general-pukovnik Miladin Milojević, nazočilo je 17. 09. 2010. godine pokaznoj vježbi spasavanja u izvanrednim situacijama, koja je u okviru Međunarodne vojnomedicinske vježbe "MEDCEUR 2010" održana u vojarni "Milovan Šaranović" u Danilovgradu, Crna Gora. Međunarodna vojnomedicinska vježba "MEDCEUR 2010" predstavljala je mjesto za provjeru zajedničkog rada vojnih i civilnih struktura u hitnim slučajevima i provjera njihove međusobne kooperabilnosti i interoperabilnosti. Završnom dijelu vježbe su nazočili i predstavnici MO BiH, pomoćnik ministra za logistiku mr. Trpimir Rebac i brigadir Mirso Zuhrić. Vježba je izvedena na pet poligona i to u situacijama požara u zgradi, prometnog udesa i izlivanja kemijских supstanci, rušenja mosta, zbrinjavanja povrijeđenih u bolnici, a na koncu je predstavljen sustav zaštite i spasavanja u Crnoj Gori. Bosna i Hercegovina će biti domaćin vježbe "MEDCEUR 2012".

Simulacijska vježba "SEESIM - 2010"

Pripadnici MO i OS BiH sudjelovali su na Međunarodnoj simulacijskoj vježbi "SEESIM - 2010", koja je održana u našoj zemlji od 20. do 24. 10. 2010. godine. U ovoj vježbi sudjelovale su zemlje jugoistočne Europe (članice SEDM-a), a mjesto održavanja je bio Operativni centar MO BiH sa sjedištem u Sarajevu. Cilj vježbe je bio simulirati rad BH kriznog centra, BH civilnih agencija, Ministarstva sigurnosti BiH, MO i OS BiH, te struktura civilne zaštite u ispunjavanju zadaće u odgovoru na izvanredne situacije. U vježbi su bile uključene civilne i vojne ustanove ministarstava obrane zemalja jugoistočne Europe: Albanije, BiH, Bugarske, Hrvatske, Grčke, Italije, Makedonije, Rumunjske, Turske, Ukrajine, Srbije i Crne Gore u ulogi promatrača, kao i Zapovjedništvo brigade za jugoistočnu Europu (SEEBRIGHQ). Nositelj aktivnosti za pripremu BiH u realizaciji vježbe bilo je Ministarstvo sigurnosti BiH uz aktivno sudjelovanje i potporu MO i OS BiH. Domaćin vježbe bila je Albanija sa sjedištem u Tirani, a organizator vježbe SAD, uz pomoć WIF fonda.

Sporazum o suradnji između BiH i Crne Gore

Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić i ministar obrane Crne Gore mr. Boro Vučinić potpisali su 14. 10. 2010. godine u Podgorici Sporazum o suradnji u području obrane između Vijeća ministara BiH i Vlade Crne Gore.

Sporazum, između ostalog, predviđa vojnu suradnju u područjima potpore u institucijama NATO-a, naoružanja i vojne opreme, obuke, aktivnostima u okviru PpF i regionalnim organizacijama, razmjeni iskustava oko uništavanja viška naoružanja, logističkoj potpori, operacijama potpore miru, upravljanja krizama i dr.

Temeljem ovog Sporazuma Vijeće ministara BiH i Vlada Crne Gore će sačiniti godišnji Plan bilateralne suradnje za narednu godinu.

MO i OS BiH domaćin 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju 2011. godine

Nakon prihvaćanja kandidature Bosne i Hercegovine od strane Direktorijata Međunarodnog vojnog komiteta za sport (CISM), Ministarstvo obrane i Oružane snage BiH bit će domaćin i organizator 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju, koje će se održati od 21. do 26. veljače 2011. godine.

Natjecanja će se izvoditi u četiri discipline:

1. alpska disciplina veleslalom
2. nordijsko trčanje za žene i muškarce na 10 i 15 kilometara
3. biatlon - natjecanje na 7 i 10 kilometara za žene i muškarce
4. ekipno - štafetno trčanje.

Natjecanja će se izvoditi na olimpijskim planinama Igmanu, Bjelašnici i Jahorini.

Oružane snage Bosne i Hercegovine spremne su za održavanje 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju i doček najboljih vojnika - sportaša iz cijelog svijeta.

Nadamo se i vjerujemo da će naša bosanskohercegovačka tradicija, volja i spremnost doprinijeti uspješnoj realizaciji ovog značajnog sportskog događaja.

Konferencija o značaju parlamentarnog vojnog povjerenika BiH

U Sarajevu je 19. 10. 2010. godine održana konferencija pod nazivom "Značaj i uloga parlamentarnog vojnog povjerenika BiH u zaštiti ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta".

Organizator ovog skupa bili su parlamentarni vojni povjerenik Boško Šiljegović i Misija OSCE-a u BiH. U uvodnom izlaganju predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH Branko Zrno je istaknuo: "Uspostavom funkcije parlamentarnog vojnog povjerenika BiH, Parlamentarna skupština BiH je u prvom redu željela razvijati mehanizam i jačati zaštitu ljudskih prava svih pripadnika obrambenog

sustava. Sada već mogu reći da smo u tome uspjeli. Uspostavom parlamentarnog nadzora sukladno ustavnim i zakonskim principima Parlamentarna skupština ispunila je jedan od temeljnih uvjeta za članstvo u NATO programu "Partnerstvo za mir", rekao je Zrno. Parlamentarni vojni povjerenik Boško Šiljegović istaknuo je da je Ured parlamentarnog vojnog povjerenika u BiH za godinu dana postojanja primio 109 pritužbi pripadnika Oružanih snaga BiH, od kojih su 44 riješene. Govoreći na konferenciji Šiljegović je naveo da je njen cilj analiza dosadašnjeg rada institucije vojnog povjerenika u BiH. "To je autonomna civilna

institucija, koja je odgovorna za zaštitu temeljnih prava pripadnika OS. U svom dosadašnjem radu uočio sam da posebnu pažnju treba posvetiti pitanju statusa žena pripadnica OS, naročito u pogledu pristupa vojnoj službi i specifičnim pozicijama u OS, poslovima i jednakim mogućnostima napredovanja", objasnio je Šiljegović.

Ministar obrane BiH Selmo Cikotić ocijenio je da institucija parlamentarnog vojnog povjerenika predstavlja formulu koja svojim pozitivnim primjerom može poslužiti u rješavanju mnogih otvorenih pitanja u BiH. Njemački vojni povjerenik Helmug Kenigshaus naveo je da Ured vojnog povjerenika u njegovoj zemlji u jednoj godini od pripadnika vojske primi preko šest tisuća žalbi i dodao da će ovaj Ured i dalje davati potporu demokratskoj parlamentarnoj kontroli OS BiH. Zamjenik šefa Misije OSCE-a u BiH Vadim Kuznjecov, izrazio je zadovoljstvo uspostavom i radom institucije parlamentarnog vojnog povjerenika u BiH, podsjetivši da je da Misija OESS-a od samog početka bila uključena i surađivala u raspravama, te konkretnim aktivnostima oko uspostave ove institucije.

Aktivnosti Zapovjedništva za potporu i potčinjenih postrojbi

Uspješno realizirane aktivnosti u središtima za obuku

U svim središtima iz sastava Zapovjedništva obuke i doktrine, postrojbe Zapovjedništva za potporu OS BiH, tijekom 2010. godine realizirane su planirane aktivnosti. Tako su kroz Središte za temeljnu obuku prošle tri generacije kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu. Tijekom tromjesečne obuke osposobljavani su za izvođenje temeljnih vojnih vještina i usvajali temeljna vojnička znanja. Nakon uspješno završene obuke primljeni su u djelatni sastav OS BiH i u operativnim postrojbama nastavili usavršavati znanja i usvajati nova koja su im potrebna za pravovremeno i kvalitetno izvršavanje postavljenih zadaća. Za OS BiH je to veliki korak na podmlađivanju kadra.

U Središtu za borbene simulacije, sve postrojbe, a ove godine na redu su bili treće bojne pješačkih brigada, izvele su simulacijske vježbe na JANUS i BBS sustavu kao pripremu za izvođenje rotacije u Središtu za borbenu obuku na Manjači kod Banjaluke. Osim toga simulacijske vježbe na BBS sus-

tavu izvedene su i na razini zapovjedništava pješačkih brigada.

U Središtu za borbenu obuku su u kolovozu, rujnu i listopadu 2010. godine pripadnici pripremanih bojni uspješno izveli rotacije, čime je praktično završen trogodišnji ciklus kolektivne obuke za pripadnike pješačkih brigada. Sve vježbe su izvođene pod nadzorom instruktora iz sastava spomenutih središta.

Pripadnici OS BiH angažirani u Središtu za profesionalni razvoj također su realizirali veliki broj aktivnosti. Najviše aktivnosti bilo je u Odjelu stranih jezika, a s obzirom na mjesto koje mu pripada, najviše na tečajevima engleskog jezika. Tako su tijekom godine završena dva ciklusa engleskog jezika koje su u mini/midi središtima OS BiH za učenje engleskog jezika pohađala 343 pripadnika, u glavnim središtima u Sarajevu i Banjaluci ukupno 99 polaznika, te Rajlovcu po tzv. IMET programu 76 pripadnika iz sastava OS BiH. Razine koje su pri tom realizirane su od temeljne do više srednje razine. Osim toga, na tečaju engleskog jezika u dva navrata je bilo i 60 pripadnika, kandidata koji se pripremaju za PSOTC, organizirana su dva tečaja za instruktore engleskog jezika, te specijalistički tečaj engleskog jezika za pripadnike vojne policije.

Na tečaju turskog jezika, koji se održava u Rajlovcu, u 2010. za 9 polaznika je nastavljen tečaj za srednju razinu, započeo 2009. godine, te je održan tečaj više razine za 17 pripadnika OS BiH, kao nastavak prethodnog i ujedno završetak ciklusa učenja turskog jezika. Od 14. listopada 2010. počeo je novi ciklus osnovne razine za 17 polaznika. Na tečaju grčkog jezika koji se organizira u Banjaluci, za 18 pripadnika OS BiH koji

su u siječnju 2010. završili prvi stupanj grčkog jezika tijekom 2009. od početka ožujka do kraja lipnja organiziran je drugi stupanj na kom je bilo 18 polaznika, a od 13. rujna u toku je treći stupanj tečaja grčkog jezika koji pohađa 13 polaznika.

Na tečaju francuskog jezika, koji se realizira u Rajlovcu, za one koji su od siječnja do svibnja 2010. uspješno završili temeljnu razinu, od 6. rujna u toku je napredna razina. Na tom tečaju trenutno je 9 polaznika, a tijekom svibnja i lipnja za 8 polaznika je organizirano kondiciranje francuskog jezika.

Slično je i sa tečajem njemačkog jezika, gdje je 8 polaznika u Rajlovcu završilo temeljnu razinu tijekom 2010. godine, a na kondiciranje njemačkog od listopada 2010. bilo je 10 polaznika. U Banjaluci je tijekom 2010. organiziran i tromjesečni tečaj talijanskog jezika, druga razina, koji je pohađalo 5 pripadnika OS BiH.

Pripadnici SPR-a su, također na temelju godišnjeg Plana obuke, od 20. 01. do 16. 07. 2010. godine, sa 32 časnika realizirali zapovjedno-stožerni tečaj, te temeljne i napredne časničke i dočasničke tečajeve. U dva navrata je organiziran osnovni dočasnički tečaj koji je pohađalo po 30 dočasnika, jednom je organiziran napredni dočasnički tečaj koji je pohađalo 30 dočasnika, te su realizirani temeljni časnički i napredni časnički tečaj na kojima je također bilo po 30 časnika.

Izvedeno je i niz specijalističkih tečajeva, kao što su obuka vojnika sanitetske službe, obuka dočasnika za sudjelovanje u operacijama potpore miru, obuka pripadnika Manevarske vježbovne bojne, obuka vozača i posada tenkova T -84, obuka instruktora SPR-a, te tečaj informatike i drugi.

Realizirana vježba "Talas 10" na sustavu BBS

Temeljem godišnjeg Plana obuke Zapovjedništva 5. pbr za 2010. godinu, stožer Zapovjedništva brigade je zajedno sa zapovjedništvima podređenih postrojbi od 24.08. do 27.08. 2010. godine realizirao vježbu pod nazivom "Talas 10" na sustavu BBS u Središtu za borbene simulacije "Žunovnica". Pored personala brigade na vježbi je sudjelovao i dio pripadnika ZP OS BiH (5.bLP) i OZ OS BiH (brTP i brZS), te instruktori iz SBS. Cilj vježbe bio je sagledavanje provođenja procedura zapovijedanja i kontrole, te koordinacije kako unutar Stožera brigade, tako i prema pretpostavljenom zapovjedništvu, susjedima, te podređenim postrojbama brigade tijekom izvođenja operacija. Ovim aktivnostima je prethodila MAPEX vježba na kojoj su kroz proces donošenja vojnih odluka sačinjena neophodna operativna dokumenta za izvođenje operacija na sustavu BBS. Iako su tijekom vježbe sagledavana svi borbeni operativni sustavi, težište je ipak, pri realizaciji "Talasa 10" bilo usmjereno na funkcioniranje sustava logističkog snabdijevanja.

Realizirana simulacijska vježba u Središtu za borbene simulacije

Zapovjedništvo i postrojbe 6. pbr realizirali su od 27.09. do 01. 10. 2010. godine simulacijske vježbe na sustavu BBS u Središtu za borbene simulacije (SBS) na lokaciji OS BiH u Žunovnici. Navedenoj vježbi prethodile su aktivnosti koje uključuju:

koordinacijske sastanke na V -60 i V -30 sa starješinama SBS u cilju upoznavanja starješina Zapovjedništva brigade od strane osoblja Središta o mogućnostima sustava, te obvezama koje proističu u pripremnj i fazi realizacije navedene aktivnosti, zatim definiranje listi osnovnih zadaća misije (LOZM) brigade u cilju realizacije simulacijske vježbe, a koji su se odnosili na posjedanje operativnog rejonu, priprema za borbena djelovanja u operativnom rejonu, kao i prolazak kroz raspored neprijateljskih snaga, organiziranje i izvođenje protunapada i planske obrane.

Nakon prijema operativne naredbe (OPNAR-a) od strane SBS, Zapovjedništvo brigade pristupilo je realizaciji procesa donošenja vojnih odluka. Navedenim procesom uspješno je izvršeno niz analiza (misije, terena i rizika, vlastitih snaga), donesena odluka sukladno dodijeljenoj misiji te izrađeni dokumenti za vježbu. Svakako, za realizaciju vježbe definiran je i cilj, a odnosi se na osposobljavanje pripadnika 6.pbr za realizaciju misije po definiranom popisu temeljnih zadaća. Realizacijom vježbe starješine su iskazale veliku želju za uspješno izvršenje postavljene misije.

Po završetku vježbe izvršena je analiza, sukladno definiranim standardnim operativnim procedurama Središta, te nakon toga 6.pbr dodjeljen je certifikat za uspješno izvedenu simulacijske vježbe na sustavu BBS.

Aktivnosti uništavanja naoružanja

Najviši predstavnici MO i ZS OS BiH i izaslanstvo Veleposlanstva SAD u BiH, koje je predvodio veleposlanik NJ. E. Patrick S. Moon, nazočili su 27. 09. 2010. godine aktivnosti uništavanja viškova pušaka M 16 A1 u vojarni OS BiH "Teufik

Buza Tufo" u Visokom. Radi se o procesu uništavanja 30.081 puške M16 A1 koji se odvija pod presom, a cjelokupni proces odvija se pod kontrolom pripadnika Nacionalne garde Merilenda, u koordinaciji sa organizacijom UNDP i OS BiH. Do sada je uništeno oko 8.500 pušaka, a dnevno se uništava oko 1.300 komada. Ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić je posebice istaknuo transparentnost postupka uništavanja naoružanja i značaj uništavanja viška naoružanja koje je Predsjedništvo BiH identifikovalo kao višak u BiH, te se zahvalio na pomoći koju u ovom procesu pružaju SAD i organizacija UNDP. Veleposlanik Moon izrazio je zadovoljstvo dosadašnjim postupkom uništavanja naoružanja i istaknuo da će SAD iu ovom segmentu nastaviti pružati potporu OS BiH. Uništavanju naoružanja, osim najviših dužnosnika MO i OS BiH i izaslanstva Veleposlanstva SAD, nazočio je zapovjednik NATO stožera u BiH brigadni general David Eneyeart i šef UNDP u BiH Yuri Afanasiev.

Treća pješačka bojna 4.pbr uspješno realizirao planirana gađanja

Treća pješačka bojna nakon izvršenog izvidanja, te uspješno provedenog organiziranog kretanja motornim vozilima na relaciji: Ustikolina (Goražde), Tjentište - Čemerno - Gacko - Bileća - Berkovići - Stolac - Čapljina - Posušje - Livno - Glamoč - Mliništa - Manjača, kao posljednja kapija prije rotacijske vježbe 3. pješačke bojne, obavljeno je bojevo gađanje minobacačima 120 mm (8 oruđa) 0,60 mm (2 oruđa) i protuoklopnim vođenim raketnim sustavom POLK 9 K 111 "Fagot" od 23. do 27. kolovoza 2010. godine na lokalnom poligonu za obuku Manjača kod Banja Luke.

Cilj KBG je provjera osposobljenosti posada i posluga postrojbi za rotacijsku vježbu 3.pješačke bojne. Aktivnosti gađanja realizirale su minobacačke posluge iz minobacača 60 i 120 mm, protuoklopnim raketnim sustavom i 9 K111 FAGOT na zadane ciljeve. Vrijedno je spomenuti, da su pripadnici minobacačkog voda 120 mm 3. pješačke bojne pridodati iz 2. pješačke bojne sa sjedištem Bileći, a posluge minobacača 60 mm iz 1. pješačke bojne sa sjedištem u Livnu.

Rezultat kvalifikacijskog bojevog gađanja ocjenjen je sa najvišom ocjenom. Ovim aktivnostima 3.pb, kao nositelj predstojeće rotacije, ispunila je sve potrebne preduvjete za izvršenje zadaće.

Pomoć lokalnom stanovništvu prigodom poplava u Derventi

Nakon izlivanja rijeke Ukrine u Derventi 22. i 23. 06. 2010. god. pripadnici inženjerske bojne Brigade taktičke potpore su bili angažirani na pružanju pomoći lokalnom stanovništvu. Pomoć se ogledala u dotur hrane i vode do najugroženijih kuća, kao i prebacivanju stanovnika na sigurna mjesta. Generalno je mišljenje lokalnog stanovništva da su pripadnici inženjerske bojne svojim požrtvovanjem i umijećem bili od velike koristi pri pružanju pomoći stanovništvu, pogotovo u trenucima kad je gradom vladala panika i utrka za spašavanjem ljudskih života i osobne imovine.

Prisebnost koju su pripadnici inženjerske bojne tada pokazali su upravo rezultat visoke organiziranosti i timskog duha koji se njeguju u ovoj postrojbi.

Završetak obuke šeste generacije kandidata za prijam u OS BiH

U Središtu za temeljnu obuku u Pazariću 27.08.2010. godine održana je svečanost u povodu završetka obuke šestog naraštaja kandidata za prijam u Oružane snage BiH. Aktivnosti su nazočili ministar obrane BiH Selmo Cikotić, načelnik ZS OS BiH general-pukovnik Miladin Milojević, zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za potporu brigadni general Dragan Vuković, te ostali zapovjednici zapovjedništava i postrojbi OS BiH. Pored pripadnika MO i OS BiH, na svečanosti su bili predstavnici NATO stožera u Sarajevu, kao i predstavnici vojno-diplomatskog kora u BiH.

Obuku u šestoj klasi kandidata za prijam u OS BiH završilo je 296 vojnika među kojima je 25 žena i na dan svečanosti su potpisali ugovor o prijemu u djelatnu vojnu službu i raspoređeni u operativne postrojbe OS BiH u kojima će uz rad nastaviti daljnje usavršavanje.

Ministar Cikotić u svom obraćanju je rekao da BiH ima pozitivna očekivanja i nade za budućnost i nastavit će svoj put prema zajednici razvijenih i demokratskih naroda kroz stalni progres u provedbi reformi. "Ova generacija je dio ovog procesa s kojim nastavljamo proces podmlađivanja sastava OS BiH i taj proces će se odvijati i u narednom razdoblju", istaknuo je Cikotić. Uspješno završenu temeljnu obuku, polaganje svečane prisege i potpisivanje ugovora vojnicima je čestitao zapovjednik Središta pukovnik Samir Nukić: "Pred vama su novi izazovi stjecanja znanja, usavršavanja i izgradnje snažnih psiho-fizičkih ličnosti. Izgrađujući sebe kao pojedinca u stručnom i svakom drugom pogledu, dajete i svoj puni doprinos u izgradnji i jačanju OS BiH i države BiH". Nakon analize rezultata, za osobito iskazano zalaganje tijekom obuke i u vannastavnim aktivnostima, dodijeljene su stimulativne mjere najboljim vojnicima, a to su u ovoj klasi: Ahmetović Uzeir, Begović Emir, Rakovac Šaban, Bećirović Irma, Bajčić Brankica, Škrbić Bojan i Matijašević Boris.

Deklarirana satnija realizirala kvalifikacijska gađanja

U sklopu svojih redovnih aktivnosti od 29. 08. do 03. 09. 2010. godine pripadnici deklarirane satnije 4. pješake brigade izvršili su kvalifikacijska bojeva gađanja osobnim naoružanjem i pješačkim naoružanjem koja nisu u formacijskoj uporabi u 4.pbr. Navedena gađanja realizirana su na strelištu "Vodena gradina" Bileća uz upotrebu automatiziranog strelišta. Kroz gađanja sagledana je osposobljenost pripadnika deklarirane satnije u rukovanju formacijskim i neformacijskim naoružanjem. Zapovjednik 1. pješačke bojne pukovnik Mijo Šteko istaknuo je da navedena gađanja umnogome doprinose povećanju osposobljenosti svakog pripadnika deklarirane satnije i da će se slična gađanja planirati i u narednom razdoblju sa ciljem što bolje osposobljavanja svakog njenog pripadnika. Rezultati postignuti na gađanju umnogome govore o dobroj realizaciji planiranih sadržaja obuke u prethodnom razdoblju, posebice novoprimitljenih vojnika koji su se po prvi put sreli sa pojedinim bojevim sredstvima i ostvarili zapažene rezultate.

Realizirana terenska vojna vježba - Rotacija 3/6.pbr na Manjači

Vježba je realizirana na poligonu "Manjača" 20. 09. 2010. godine s ciljem provjere osposobljenosti pripadnika 3/6. pbr OS BiH. Na vježbi je sudjelovalo oko 300 vojnika dok je gađanje realizirano iz SVLR APRA 122 mm, haubica 122mm, minobacača 120 i 60 mm, POLK 9K 111 "Fagot" te ostalog pješačkog naoružanja.

Izvođenje ostalih taktičkih radnji i postupaka upotpunjeno je helikopterskim desantom i MEDAVAC operacijama.

Završnoj vježbi nazočili su zamjenik ministra obrane BiH Živko Marjanac, načelnik ZS OS BiH general-pukovnik Miladin Milojević, zapovjednik OZ OS BiH general-bojnik Anto Jeleč, zapovjednik Zapovjedništva za potporu general-bojnik Mirsad Gutić, zapovjednici brigada OS BiH, vojni atašei akreditirani u BiH, predstavnici NATO-a i EUFOR-a u BiH.

Zapovjedništvo za obuku i doktrinu (ZOiD) je sačinilo scenarij koji je obuhvaćao niz taktičkih radnji Zapovjedništva bojne i postrojbi kao što su: posjedanje područja okupljanja, prijem operativne naredbe pretpostavljenog zapovjedništva, te realizacija procesa donošenja vojnih odluka, pokret do kontakta (PDK), planirana obrana, protunapad, te izvršenje taktičkog marša i zaposjedanja borbene pozicije bojne za izvođenje bojevog gađanja. Tijekom izvršenja rotacije 3.pbr pridodate su postrojbe iz drugih sastava OS BiH: inženjerska postrojba iz sastava brTP, 5.blp KL, topnička baterija ab/6.pbr, is/6. pbr, vvp/6. pbr kao i pripadnici brZiPZO koji su bili angažirani sa sredstvima na vježbama tijekom priprema za rotaciju, kao i na izvršenju same rotacije.

Vježba gašenja požara u Bileći

Na zajedničkoj vježbi gašenja požara održanoj 11. 06. 2010. godine u Bileći, koja je bila u organizaciji 4. pješačke brigade OS BiH, pored pripadnika brigade sudjelovale su i postrojbe brigade ZS i PZO OS BiH, kao i postrojbe vatrogasnih društava općina Bileća i Trebinje. Pripadnici 1. helikopterskog skvadrona iz Banja Luke sudjelovali su s dva helikoptera MI-8T sa zadaćom gašenja požara protupožarnim vedrom PPV -2.000, kao i jednim helikopterom tipa SA -342 „Gazela“ sa zadaćom izviđanja rejona požarišta i medicinske evakuacije. Na taktičko-tehničkom zboru, održanom izravno prije vježbe gašenja požara, pripadnicima vojno diplomatskog kora stranih zemalja i predstavnicima Ministarstva obrane BiH i Operativnog zapovjedništva OS BiH, prikazane su taktičko-tehničke mogućnosti helikoptera MI -8 i SA -342 "Gazela" pri gašenju požara i medicinskoj evakuaciji.

Namjena i zadaće Bojne letačke potpore

Pod Zapovjedništvom brigade ZS i PZO djeluje i Bojna letačke potpore koja je namjenjena za održavanje visokog stupnja operativnosti zrakoplova i obučeniosti osoblja s ciljem zračne potpore helikopterskim postrojbama iz sastava br ZS i PZO, kao i za uspostavu i održavanje sustava veza na razini br ZS i PZO. Glavne zadaće ove bojne su: održavanje zrakoplova u II i III stupnju održavanja, izvođenje probnih letova nakon obavljenih radova kao i standardiziranje, planiranje, priprema i izvršenje propisanih individualnih i kolektivnih administrativnih procedura u svim organizacijskim cjelinama BLP. U postrojbi se vrše 50-satni, 100-satni i 200-satni povremeni pregledi na helikopterima iz obitelji MI, fazni recenzije na helikopterima UH-1H (6 faznih pregleda svakih 150 s. naleta), kao i godišnji i C1 recenzije na helikopterima "Gazelle".

Po izvršenju ovih pregleda, u koordinaciji s letačkim postrojbama, bojna LP je odgovorna za izvođenje probnih letova.

Padobranski kup u Prijedoru

Na 15. Petrovdanskom padobraskom kupu održanom u Prijedoru 03. i 04. 07. 2010. godine na sportskoj zračnoj luci Urije, 1. Helikopterski skvadron je sudjelovao sa jednim helikopterom MI-8T i dvije posade, kao i pratećim timom logističke potpore. U dvodnevnom natjecanju na kojem su sudjelovali predstavnici Slovenije, Mađarske, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije i Bosne i Hercegovine (ukupno 63 padobranca), ostvareno je 567 padobraskih skokova.

Završena rotacija 3.pješačke bojne 4. pješačke brigade

Pripadnici 3.pb/4.pbr OS BiH realizirali su rotacijsku vježbu u Središtu za borbenu obuku (SBO) na poligonu Manjača - Banja Luka u vremenu od 06.10. do 13.10. 2010. godine.

Rotacijska vježba, kao kruna obuke u trogodišnjem ciklusu obučavanja, realizirana je nakon dugih priprema i uvježbavanja Zapovjedništva i postrojbi 3.pješačke bojne koji su prošli veliki broj situacijskih vježbi (STH), simulacijske vježbe na sustavu JANUS, te kvalifikacijskih bojevih ciljanja (KBC).

Vježba je realizirana po scenariju koji je sačinilo Zapovjedništvo obuke i doktrine (ZOiD), a obuhvaćao je niz taktičkih radnji Zapovjedništva bojne i postrojbe kao što su: posjedanje područja okupljanja, prijam

operativne naredbe od pretpostavljenog Zapovjedništva, realizaciju procesa donošenja vojnih odluka, pokret do kontakta (PDK-a) planska obrana, protunapad te izvršenje taktičkog marša i zaposjedanje borbene pozicije za izvođenje bojevog ciljanja.

Završnog dana rotacije 12.10.2010. godine, kao kruna uspješno izvedene vježbe i provjere obučeniosti pojedinaca, posluga i postrojbi - izvedeno je bojevo gađanje iz pješačkog naoružanja: puška M16-A1, puškostrojica M 60, minobacača 60 mm, minobacača 120 mm i FAGOT - POLK 9K 111.

U potpori za medicinsku evakuaciju sudjelovala je brigada ZS i PZO. Završnom činu rotacijske vježbe nazočili su predstavnici 4.pbr, OZ OS BiH, te predstavnici ZOiD-a.

1. prosinac

**Dan Oružanih snaga
Bosne i Hercegovine**